

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- ขุนทอง อุฬิวเดือน. "ครูไทยในอนาคต" ใน ครู: เอกสารทางวิชาการในโอกาสครบรอบ 70 ปี วิทยาลัยครูนครราชสีมา, หน้า 163-169. สมบูรณ์ ดันยะ, ประธาน คณะกรรมการกองบรรณาธิการ. นครราชสีมา: โคราซอออฟเซ็ทการพิมพ์, 2527.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา พ.ศ.2525-2534. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ข้าวพานิชย์, 2525.
- _____. คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรมของครูประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2529.
- _____. คู่มือผู้ดำเนินการฝึกอบรมโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิคตอรีเพาเวอร์พอยท์ จำกัด, 2528.
- _____. ธรรมสำหรับครู: คำบรรยายของพระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ) ณ สวนโมกขพลาราม อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.
- _____. ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ปี 2528. ม.ป.ท., 2529.
- _____. ร่างรายงานการฝึกอบรมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาในโครงการอบรมครูวิชาการประจำกลุ่มโรงเรียน พ.ศ.2528-2529. ม.ป.ท., 2529.
- _____. รายงานผลการปฏิบัติงานโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาในโครงการอบรมครูวิชาการประจำกลุ่มโรงเรียน ปี พ.ศ.2528-2529. ม.ป.ท., 2529.
- _____. สถิติการประถมศึกษา ปีการศึกษา 2528. กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520.

กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อักษรบัณฑิต, 2520.

____. รายงานผลการวิจัยโครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดสุรินทร์.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2526.

คณะอนุกรรมการร่างจรรยาบรรณ. จรรยาบรรณ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ม.ป.ป.

แครธไวล, เดวิด อาร์.; บลูม, เบนจามิน เอส.; และ มาเซีย, เบอร์แทรม บี. สารบบ

จำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษา การจัดจำพวกวัตถุประสงค์ทางการศึกษา คู่มือ
เล่ม 2 : จิตตปริยศาสตร์. แปลโดย อุทุมพร ทองอุไทย. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

จุมพล วิเชียรศิลป์. รายงานการวิจัยการศึกษารูปแบบการกระจายดัชนีคุณภาพและดัชนีที่

เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527.

เฉลียว นุรักษ์ดี และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่ดี. กรุงเทพมหานคร:

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2520.

ชนิดา รัชผลเมือง. การศึกษาเพื่อพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2527.

ชลอ ธรรมศิริ. "การแก้ปัญหาการประเมินผลการฝึกอบรม" ใน ปัญหาและการบริหารงาน

ฝึกอบรม, หน้า 166-176. สำนักฝึกอบรม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2520.

ชาญชัย ศรีไสยเพชร. การประถมศึกษา 2 (ศึกษา 336). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์

ไอเดียนส์ไตร์, 2523.

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. คุณธรรมและจริยธรรม: หลักการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2524.

เด่นพงษ์ พลละคร. "การฝึกอบรมโดยวัตถุประสงค์." ใน ปัญหาและการบริหารงานฝึก

อบรม, หน้า 35-57. สำนักฝึกอบรม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพ

มหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2520.

- ดวงเดือน พันธุมนาวัน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์. จริยธรรมของเยาวชนไทย: รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2520.
- ทัศนีย์ สุกเมธี. รายงานการวิจัยเรื่อง ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของการอบรมครูประจำการ โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนการประถมศึกษาในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.)
- ทศนา เขมมณี. "บทบาทของครูต่อการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย." ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เล่มที่ 2 (หน่วยที่ 8-15), หน้า 875-914. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ในเค็ดโปรดักชั่น, 2527.
- ธีรพงศ์ แก่นอินทร์ และคณะ. "คุณลักษณะของครูที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ในหนังสือประวัติครู." ใน เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่องคุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู, หน้า 86-102 กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2529.
- ธีรยุทธ์ เสนิงค์ ณ อยุธยา. "วรรณกรรมเกี่ยวกับครูประถมศึกษา." ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการวรรณกรรมประถมศึกษา เล่มที่ 2 (หน่วยที่ 8-15), หน้า 373-440. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์, 2525.
- น้อยศรี เคท และคณะ. รายงานการประเมินและติดตามผลการฝึกอบรมครูประถมศึกษาโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530.
- น้อย ศิริโชติ. เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสาส์น, 2523.
- นิตา ชูโต. การประเมินโครงการ (Program Evaluation). กรุงเทพมหานคร: ธรรมสารการพิมพ์, 2527.
- นุรัญชัย จงกลณี. คุณธรรมของนักบริหาร, เอกสารคำสอนวิชา 218719. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

- ประกอบ คุณารักษ์. การจัดทำโครงการและการประเมินผลเชิงระบบ. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.
- ประคอง กรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: บริษัทศูนย์หนังสือ ดร.ศรีสง่า จำกัด, 2528.
- _____. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- ประชุม รอดประเสริฐ. การบริหารโครงการ. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์, 2529.
- ประดิษฐ์ อุปรมย์. "การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้." ใน เอกสารการสอนชุดวิชา ระบบการเรียนการสอน เล่มที่ 1 (หน่วยที่ 1-5), หน้า 121-135. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสารมวลชน จำกัด, 2523.
- _____. "เด็กกับการพัฒนาคุณภาพ." ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก เล่มที่ 2 (หน่วยที่ 8-15), หน้า 1-57. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โรงพิมพ์สหมิตร จำกัด, 2526.
- ประดิษฐ์ อุปรมย์ และธีรยุทธ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา. "ครูกับมาตรฐานวิชาชีพครู." ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนประถมศึกษา เล่มที่ 3 (หน่วยที่ 11-15), หน้า 205-232. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2524.
- ประสาธ อิศรปริดา. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท กราฟิคอาร์ต (1977) จำกัด, 2522.
- ประสิทธิ์ ดงยั้งศิริ. การวิเคราะห์และประเมินโครงการ (Project Analysis and Appraisal). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2524.
- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. "การประเมินผลงานโครงการ." ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการวางแผนพัฒนาโรงเรียน เล่มที่ 2 (หน่วยที่ 8-15), หน้า 355-378. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: บริษัท นวกนก จำกัด, 2527.

- พนัส หันนาคินทร์. การสอนค่านิยมและจริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิชเนศ, 2526.
- พรรณี ช. เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์, 2528.
- พระธรรมญาณมุนี. พระธรรมญาณมุนี 82. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์, 2530.
- พระราชวรานันท์. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (Dictionary of Buddhism). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: คำนสุทธการพิมพ์, 2528.
- พัฒน์ สุจางค์. หลักการฝึกอบรมแผนใหม่. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2523.
- พันทิพา อุทัยสุข. "ปัจจัยเสริมการเรียนการสอน." ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานการศึกษา เล่มที่ 1 (หน่วยที่ 1-5), หน้า 167-213. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์, 2523.
- ภิญโญ สาธร. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, 2517.
- มัลลี เวชชีวะ. สอนอย่างไรจึงจะได้ผล. กรุงเทพมหานคร: สำนักฝึกอบรม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2521.
- รุ่งทิวา จักรกร. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2527.
- เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. สรุปรายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง คุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู. กรุงเทพมหานคร: กองมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2529.
- วิชาการ, กรม. รายงานการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์พฤติกรรมของครูและนักเรียนในชั้นที่สอนวิชาสังคมศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2518.
- วิจิต เข้มแข็ง. "แบบวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาของแฟลนเดอร์ส." ใน เครื่องมือในการใช้สังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน: เอกสารประกอบการสอนวิชา Practicum in Supervision and Curriculum Development, หน้า 9-36. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.)
- วิลาศ สิงห์วิสัย. "การประเมินผลการฝึกอบรม." ใน ปัญหาและการบริหารงานฝึกอบรม, หน้า 153-163. สำนักฝึกอบรม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2520.

- วีระ บำรุงรักษ์. "จริยวิทยา (Morality)" ใน แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย, หน้า 131-139. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.
- วิระพล สุวรรณันต์. การวิเคราะห์และประเมินค่าโครงการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักฝึกอบรม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ม.ป.ป.
- _____ . ความรู้เบื้องต้นในการจัดทำแผนและโครงการ ตอนการประเมินผลแผนและโครงการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรพัฒนา, 2525.
- วุฒิชัย จานงค์. การพัฒนาการจัดการแนวการวิจัยกึ่งทดลองในการฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไอเดียนสโตร์, 2523.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ยูไนเตคโปรดักชั่น, 2520.
- _____ . หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว, 2525.
- เศรษฐศักดิ์ หนูทอง. "บรรยากาศที่เป็นสุขในชั้นเรียน." ใน คู่มือผู้ดำเนินการฝึกอบรม โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา, หน้า 112-114. สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทวิคตอรีเฟาเวอร์พอยท์ จำกัด, 2528.
- สมเกียรติ ศรีจักรวาท. การวางแผนและการประเมินโครงการศึกษานอกระบบ. ม.ป.ท., 2527.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน และคณะ. รายงานการวิจัย เรื่อง พัฒนาการการใช้เหตุผลทางจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2526.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่ (Modern Personnel Management). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. การประเมินโครงการประชุม; หลักการและการประยุกต์ใช้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไอเดียนสโตร์, 2524.

- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. รายงานการประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา: การฝึกอบรมนักร้อง. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2529.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- สามัญศึกษา, กรม. รายงานการวิจัยสภาพการรู้หนังสือของผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2512.
- ลิขิตชัย ธาดานิติ. การศึกษากับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไอเดียนส์ไตร์, 2529.
- สิริวรรณ สุวรรณอภา. "กิจกรรมการเรียนการสอน 2." ใน เอกสารการสอนชุดวิชา ระบบการเรียนการสอน เล่มที่ 2 (หน่วยที่ 6-10), หน้า 1-58. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัท สารมวลชน จำกัด, 2523.
- สุดา อิงคนินันท์. การจ้างและการพัฒนาบุคคล. ม.ป.ท., 2528.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. ค้นห้องส่องครู. พระนคร: สำนักพิมพ์ลายสือไทย, 2524.
- เสนาะ ดิยาวี. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516.
- อภา ภมรบุตร. จิตวิทยาเกี่ยวกับครูและการบริหารงานการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: นำอักษรการพิมพ์, 2529.
- อุไรวรรณ จุณภาค และคณะ. เครื่องมือในการใช้สังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน; เอกสารประกอบการสอนวิชา Practicum in Supervision and Curriculum Development. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.)
- บทความ
- กมล ภูประเสริฐ. "การประเมินจริยธรรมโดยอาศัยระดับพฤติกรรมด้านความรู้สึก." วารสารการวัดผลการศึกษา 7 (กันยายน-ธันวาคม 2528): 25-33.

การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย, สำนักงาน. "การสอนในสภาวะที่ไม่เอื้ออำนวย."

วารสารครูเชียงราย 24 (มกราคม 2530): 3-24.

กิตติพงศ์ วงศ์สุนทร. "จริยธรรมพื้นฐานที่สอดคล้องกับทุกวิชา." วารสารมิตรครู 26 (กันยายน 2527): 21-23.

ชัยพร วิชชาวุธ และธีระพร อุวรรณโณ. "แนวคิดและพัฒนาการใหม่ในการปลูกฝังจริยธรรม." วารสารครูศาสตร์ 11 (กรกฎาคม-กันยายน 2525): 22-35.

ธีรวัฒน์ นิจนเตร. "บรรยากาศในชั้นเรียน." วารสารครูปริทัศน์ 10 (มกราคม 2528): 26-28.

น้อมศรี แดงหาญ. "ความยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูและทัศนคติของครูที่มีต่อหลักสูตร." วารสารครูศาสตร์ 8 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2521): 80-85.

ประวิทย์ ทองศรีนุ่น. "สามแสงหาของครูมาตรฐาน." วิทยาทารย์ 85 (มีนาคม 2530): 69-71.

พูลจิตร มิตร. "บทบาทและหน้าที่ของครู." วารสารวิชาการวิทยาลัยครูสกลนคร ฉบับพิเศษ วันครู (16 มกราคม 2526): 13/1 - 13/7.

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. "เทคนิคการตั้งคำถาม." ประชาศึกษา 30 (ตุลาคม 2521): 15

สมชาย คัมภีระสูตร. "ข้าราชการที่ประชาชนต้องการ." วารสารมิตรครู 25 (กุมภาพันธ์ 2526): 9-12.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. "คุณธรรมกับคุณภาพในการพัฒนาประเทศ." วารสารร่มพญักษ์ 2 (เมษายน 2527): 67-72.

สุพจน์ ประเสริฐศรี. "การศึกษาและวัฒนธรรมของอีสานใต้." วารสารการศึกษาแห่งชาติ 18 (สิงหาคม-กันยายน 2527): 57-64.

สมน อมรวิวัฒน์. "การสร้างเสริมศีลธรรมในสถานศึกษา." วารสารครูศาสตร์ 11 (เมษายน-มิถุนายน 2526): 43-54.

_____. "หลักสูตรประถมศึกษา ความหวังที่ไม่สูญสลาย." วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 6 (สิงหาคม-กันยายน 2521): 9-16.

อำนวยการ ทะพินต์ แก และ ชัยนต์ วรธนะภูติ. "จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักการศึกษา." วารสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 13 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2522): 23-45.

อำนวยการ สุวรรณศิริ. "แนวทางการพัฒนาเยาวชน." วารสารการวิจัยทางการศึกษา
16 (มกราคม-มีนาคม 2529): 10-13.

เอกสารอื่น ๆ

- กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. "โครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประจำการ." เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง โครงการอบรมครูและบุคลากร
ทางการศึกษาประจำการ ระหว่างวันที่ 9-12 เมษายน 2522. (อัครสำเนา)
- กษณชัย ไพธ้อษา. "การประเมินผลโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
ในเขตจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชา
ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- กัลยา เขียวขำ. "การศึกษาลักษณะคำถามและทักษะการใช้คำถามของครูวิทยาศาสตร์ใน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จังหวัดขอนแก่น." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- กาญจนา รุ่งครานนท์. "การประเมินผลการประชุมอบรมครูหลักสูตรผู้นำอนุชาคส่วนกลาง."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2514.
- ภควณี มากมี. "การสอนของครูสังกัดสำนักงานการศึกษา เอกชนที่ได้รับการฝึกอบรมจาก
โครงการฝึกอบรมครูประจำการในการสอดแทรกจริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษา
ตามการรับรู้ของครูและนักเรียน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถม
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. "โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการ
เรียนการสอนของครูประถมศึกษา." ม.ป.ท., 2527. (อัครสำเนา)
- _____. "โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา." ม.ป.ท.,
2528. (อัครสำเนา)
- จาริก นนทวาลี. "เกณฑ์การตัดสินครูประถมศึกษาดีเด่น." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

- ชลอ วงศ์แสง. "การวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- ชูชาติ บุญชู. "การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- เชิญ วีระฉายา. "ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- คณีย์ เทียนพูน. "การพัฒนาเกณฑ์การประเมินการจัดดำเนินโครงการประชุมปฏิบัติการ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ทง ทองเต็ม. "ปัญหาในการบริหารงานฝึกอบรมแก่พนักงาน: ศึกษาเฉพาะกรณีการไฟฟ้านครหลวง." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาพาณิชยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- ทองสุข รวยสูงเนิน. "พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดสุรินทร์." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ธีรพงศ์ แก่นอินทร์. "ปัญหาและความต้องการเพื่อปรับปรุงการสอนของครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- นราวัลย์ กาญจนะประโชติ. "การเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรในจังหวัดเชียงใหม่." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- นวรรค์ วัฒนะนนท์. "พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย: เปรียบเทียบระหว่างศูนย์เด็กปฐมวัยของกรมการพัฒนาชุมชน กรมอนามัย และกรมการศาสนา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

- น้อยจิตต์ ชูสุวรรณ. "คุณธรรมนิยมของครูสังคมศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- น้อย อัฐธรรมรัตน์. "การเปรียบเทียบระหว่างคุณสมบัตินักเรียนที่โรงเรียนประถมศึกษา
ต้องการกับคุณสมบัตินักเรียนที่โรงเรียนมัธยมศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- บัวบูชา ชื่อตรง. "การวิเคราะห์พฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้การพูดในการเรียนการสอน."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512.
- บุญนำ แก้วปิ่นทอง. "พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและพฤติกรรมทางสังคมของ
นักเรียนระดับประถมศึกษา: เปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- บุปผา นวลละออ. "ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาจริยธรรม"
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2526.
- ประอร สุนทรวิภาต. "การวิเคราะห์การประเมินโครงการฝึกอบรมในประเทศไทย."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2526.
- พัฒน์ ชนะดี. "ความคิดทางวินัยของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ระหว่าง พ.ศ.2515-2519." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- พิไลลักษณ์ จำเมือง. "พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และพฤติกรรมทางสังคม
ของนักเรียนระดับประถมศึกษา: เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกับโรงเรียนเทศบาล."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2525.

- มัทนา ปิยามาดา. "การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา." ปรินทิพนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511.
- รุ่ง แก้วแดง. อ้างถึงใน "เอกสารเผยแพร่โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน ของครูประถมศึกษา." กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิคตอรีเพาเวอร์พอยท์, 2528.
(จุลสาร)
- ลักขณา บรรพกาญจน์. "การประเมินผลโครงการอบรมครูประจำการที่ไม่มีวุฒิ." วิทยานิพนธ์ ปรินทิพนิพนธ์ มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- วราภรณ์ ชัยโอภาส. "การสังเกตและการวิเคราะห์ขบวนการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ แบบสืบสวนสอบสวนและการสร้างหุ่นการสอน." ปรินทิพนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515.
- วิเชียร เกษประทุม. "กิจกรรมทางวาจาระหว่างนักศึกษาฝึกสอนระดับประกาศนียบัตรวิชา การศึกษาชั้นสูงกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปรินทิพ นิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- วิรัตน์ เลหาวัฒน์. "การศึกษาพฤติกรรมของครูที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครประทับใจในทางบวกและทางลบ โดยใช้ครีติคัลอินซิเดนท์ เทคนิค." วิทยานิพนธ์ปรินทิพนิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527.
- สมศรี ตั้งมงคลเลิศ. "ผลการฝึกตามระบบแฟลนเคอร์สที่มีต่อกิจกรรมทางวาจาของนักศึกษา ฝึกสอนและนักเรียนในการสอนวิทยาศาสตร์." วิทยานิพนธ์ปรินทิพนิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- สมาน พูแสง. "สมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่เข้ารับการอบรมตามโครงการอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการในวิทยาลัยครูเชียงราย." วิทยานิพนธ์ ปรินทิพนิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- สันต์ อินทริกานนท์. "ปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับประถมศึกษา: การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดร้อยเอ็ด." วิทยานิพนธ์ปรินทิพนิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชา ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

- สุดใจ บุญอารีย์. "ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีต่อการอบรมครูประจำการ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- สุภกัญญา สุจริตจิตร. "ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนครราชสีมา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- สุภาวดี ไรจนธรรมกุล. "การศึกษาความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการสอนของครูในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- สมน อมรวิวัฒน์. "รายงานการดำเนินงานโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา." ม.ป.ท., 2529. (อัดสำเนา)
- _____. "รายงานการดำเนินงานโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ตามโครงการเงินกู้ธนาคารโลก (คทศ.5)." ม.ป.ท., 2529. (อัดสำเนา)
- สมาลี พิศรากุล. "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมทางวาทะกับการเรียนรู้ทักษะเชิงซ้อนของขบวนการวิทยาศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- เสนีย์ มีทรัพย์. "การเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านคุณธรรมนิยมของครูประถมศึกษา กับนักศึกษาฝึกหัดครูปีสุดท้ายในจังหวัดสงขลา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- ไสวัฒน์ ไสภาพล. "ปัญหาการใช้แผนการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดบุรีรัมย์." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

อดุลย์ วราเอกศิริ. "การทำความผิดทางวินัยของข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างปี พ.ศ.2525-2526." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

อารณั ประดิษฐ์วรรณ. "การสอนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติที่ได้รับการฝึกอบรมจากโครงการฝึกอบรมครูประจำการในการสอนสอดแทรก จริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษา ตามการรับรู้ของครูและนักเรียน." วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

อึ้งจิต ต้นสกุล. "การประเมินผลการอบรมครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในเขตจังหวัด ภาคใต้." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ภาษาต่างประเทศ

Books

Amidon, Edmund J. and Ned A. Flanders. "Interaction Analysis as a Feedback System." In Interaction Analysis: Theory, Research and Application. pp.121-140. by Edmund J. Amidon and John B. Hough, editors. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 1967.

Bloom, Benjamin S. and others. Taxonomy of Educational Objectives; The Classification of Educational Goals, Handbook II : Affective Domain. by a committee of College and University Examiners. New York: David McKay company, Inc., 1964.

Flanders, Ned A. Analyzing Teaching Behavior. Reading, Massachusetts: Addison-Weley, 1970.

Hyman, Ronald T. Ways of Teaching. Second Printing. Philadelphia: J.B. Lippincott, 1970.

Ober, Richard L. and others. Systematic Observation of Teaching;

An Interaction Analysis-Instructional Strategy Approach.

Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1971.

Research and Education Association. "Hypothesis Testing." In

The Statistics Problem Solver, pp. 570-664. Fogiel M.,

director. New York: the Association, 1983.

Article.

Clegg, Ambrose. "Classroom Question," in The Encyclopedia of

Education. Lee C. Deighton, editor. 2(1971): 183-190.

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ภาคผนวก ข. 1. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา
2. ตารางการฝึกอบรมตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียน
การสอนของครูประถมศึกษา
3. สำระสำคัญของชุดฝึกอบรมด้วยตนเองของครูประถมศึกษา
- ภาคผนวก ค. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ตัวอย่างการคำนวณ และผลของการวิเคราะห์ข้อมูล
- ภาคผนวก ง. ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก ก.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจพิจารณาแบบวัดคุณธรรมของครูประถมศึกษา
(คป.1 และ คป.3) และแบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครู
(คป.2)

1. ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์

ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม ตั้งคพิภพ

ภาควิชาวัดผลและประเมินผล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก

3. ดร.กมล ภูประเสริฐ

ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

4. ดร. วัลลภ กันทรพย

ผู้อำนวยการกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

5. อาจารย์ สมพักตร์ บันประเสริฐ

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ่อมวิเชียรโชติการาม อ.เมือง จ.สมุทรสาคร

6. อาจารย์ ทะเยาว์ ปาสวัฒน์

โรงเรียนชุมชนบ้านลำนารายณ์ อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี

2. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจพิจารณาแบบสั่ง เอกพหุกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
ครูกับนักเรียน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระชัย ปุรณโชติ
ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุญสวัสดิ์
ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์
นักวิชาการศึกษา กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
4. อาจารย์ ผ่องพรรณ เอกอาวุธ
นักวิชาการศึกษา กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ภาคผนวก ข.

1. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา

โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ในโครงการ
อบรมวิชาการประจำกลุ่มวิชา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ลักษณะของโครงการ	โครงการต่อเนื่อง
ผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาโครงการ	ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์
ผู้ประสานงานโครงการ	นางสาว เบญจลักษณ์ สุขโภคกิจ
ระยะเวลา	ตุลาคม 2524 ถึง กันยายน 2529

สภาพปัจจุบันและปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ การประถมศึกษาส่วนใหญ่ของประเทศ โดยมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 30,693 โรงเรียน ครูประถมศึกษาจำนวน 329,374 คน และนักเรียนประถมศึกษาจำนวน 6,442,651 คน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526: ตาราง ก. ค. และ ง.)

จากจำนวนโรงเรียน ครู และนักเรียนในสังกัดข้างต้น จะเห็นได้ว่าด้านการประถมศึกษา นั้นเป็นงานที่ครอบคลุมบุคลากรจำนวนมาก และมีปัญหาซับซ้อนเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้ดำเนินการศึกษาปัญหาทางด้านคุณภาพของการประถมศึกษาในสังกัด โดยการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบทั้งส่วนที่เป็นปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตพบว่าปัญหาคุณภาพการศึกษามีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525: 84-88)

1. ปัญหาด้านปัจจัยทางการศึกษา

1.1 โรงเรียนประถมศึกษาบางแห่งขาดแคลนงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา

1.2 ครูประถมศึกษาในท้องถิ่นห่างไกล และทุรกันดารขาดโอกาสในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนที่เท่าเทียมกับครูในท้องถิ่นที่เจริญ

1.3 นักเรียนประถมศึกษาในท้องถิ่นที่ห่างไกลไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีสุขภาพอนามัยดี และมีแรงจูงใจในการเรียนต่ำ

2. ปัญหาด้านประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการศึกษา

2.1 ปัญหาด้านความล่าช้าในการนำเอกสารหลักสูตรไปใช้

2.2 การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้

2.3 การจัดสื่อการเรียนการสอน การบริการ การนิเทศ และการแนะแนวยังไม่เพียงพอและทั่วถึง

2.4 การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนยังไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร

3. ปัญหาด้านผลผลิตทางการศึกษา

3.1 อัตราการตกซ้ำชั้นของนักเรียนยังอยู่ในระดับสูง จากสถิติปีการศึกษา 2525 มีอัตรานักเรียนตกซ้ำชั้นโดยเฉลี่ยทุกชั้น (ไม่รวมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1) ทั้งประเทศ ร้อยละ 5.13 เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงถึงร้อยละ 14.88

3.2 อัตราการออกกลางคันของนักเรียนอยู่ในระดับสูงมากเช่นกัน เฉพาะเด็กที่ออกเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2525 มีถึงร้อยละ 42

แนวทางในการแก้ปัญหาด้านคุณภาพการประถมศึกษาข้างต้นที่ได้เคยปฏิบัติมา คือ การจัดฝึกอบรมครู และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา แต่จุดอ่อนของการจัดฝึกอบรมที่เห็นได้ชัดแจ้งคือ หลักการ เป้าหมาย หลักสูตรของการฝึกอบรม และวิทยากรผู้ให้การฝึกอบรม แต่ละจุดมีความแตกต่างกัน ผู้เข้ารับการอบรมได้ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เหลื่อมล้ำกันมาก ส่งผลให้การปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาแตกต่างกัน

ผลผลิตทางการศึกษา คือ ตัว เด็กนักเรียนทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เป็นผลที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ได้ผลงานของการประถมศึกษาที่มีคุณภาพดีที่สุด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงได้ดำเนินการจัดทำ "โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา" เพื่อใช้ในการฝึกอบรมครูประถมศึกษาในสังกัดทุกคน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาทุกคนทั่วประเทศ โดยใช้กระบวนการอบรมให้ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองประกอบด้วยสี่ประสม
2. เพื่อให้ครูผู้สอนมีเจตคติที่ดีต่อหน้าที่ มีความรับผิดชอบ เข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลายวิธี สามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพธรรมชาติของนักเรียน
3. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้ครูมีความรู้ ทักษะในการจัดการเรียนการสอนยิ่งขึ้น

เป้าหมาย

1. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม ประกอบด้วย ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองของครูประถมศึกษา 20 เล่ม เทปโทรทัศน์ สไลด์ แผ่นโปร่งใสสรุปสาระสำคัญ คู่มือผู้ดำเนินการฝึกอบรม คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสอบถามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบวัดคุณธรรมและแบบสัมภาษณ์นักเรียน เป็นต้น
3. สร้างเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ประกอบด้วยเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรมการสอนของครู เกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและ เกณฑ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
4. จัดฝึกอบรมผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับจังหวัด และระดับอำเภอ และจัดฝึกอบรมครูผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนทุกคน

5. ครูผู้สอนทุกคนมีความเข้าใจเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น นักเรียนได้รับการปลูกฝัง และส่งเสริมคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์

วิธีดำเนินการ

1. ชั้นจัดทำโครงการ

1.1 จัดทำโครงการและแผนปฏิบัติงาน

1.2 ประชุมคณะปฏิบัติงานเพื่อชี้แจงโครงการ

2. ชั้นศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

2.2 ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดฝึกอบรมครูประถมศึกษา

2.3 จัดทำเอกสารรายงานสภาพปัจจุบันและปัญหาของการเรียนการสอนและการฝึกอบรมจำนวน 3 เล่ม

2.4 จัดการประชุมโต้เถียงและการประชุมระดมความคิด เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของบุคคลในวงการประถมศึกษา

3. ชั้นสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษา

3.1 ประชุมคณะปฏิบัติงานวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเสนอหัวข้อเรื่องที่จะจัดฝึกอบรมและวิธีการฝึกอบรม

3.2 จัดทำเอกสารหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษา

3.3 จัดสัมมนาเพื่อวิเคราะห์หลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข

4. ชั้นสร้าง ทดลองใช้และปรับปรุงชุดฝึกอบรมด้วยตนเองของครูประถมศึกษา

4.1 สร้างชุดฝึกอบรมด้วยตนเองของครูประถมศึกษา และแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

- 4.2 ทดลองใช้ชุดฝึกอบรมและแบบทดสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
- 4.3 จัดพิมพ์ชุดฝึกอบรม
5. ชั้นจัดทำเครื่องมือประเมินโครงการ
6. ชั้นสร้างสื่อเสริม
 - 6.1 จัดทำเทปโทรทัศน์ 10 เรื่อง
 - 6.2 จัดทำสไลด์ 10 เรื่อง
 - 6.3 จัดทำแผ่นโปร่งใสสรุปบทเรียน 20 เรื่อง
 - 6.4 จัดทำรายการวิทยุศึกษา
7. ชั้นจัดทำเกณฑ์ประเมินประสิทธิภาพในโรงเรียนประถมศึกษา
 - 7.1 ศึกษาเกณฑ์ประเมินประสิทธิภาพที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้สร้างไว้แล้ว
 - 7.2 วิเคราะห์และปรับเกณฑ์ประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ
 - 7.3 ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเกณฑ์ประเมินที่สร้างขึ้น
 - 7.4 ปรับปรุงเป็นเกณฑ์ประเมินประสิทธิภาพ
8. ชั้นทดลองใช้ชุดฝึกอบรมและสื่อเสริมตามโครงการฝึกอบรมนักร้องใน 6 จุด

คามภาคภูมิศาสตร์ทั่วประเทศ

- 8.1 ฝึกอบรมเข้มผู้ปฏิบัติงานโครงการเพื่อไปดำเนินงานฝึกอบรม
- 8.2 สสำรวจข้อมูลในหน่วยที่ใช้ฝึกอบรมนักร้อง
- 8.3 จัดการฝึกอบรมนักร้อง
- 8.4 ประเมินผลการฝึกอบรมนักร้อง
- 8.5 นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขทั้งด้านชุดฝึกอบรมและกระบวนการ

ฝึกอบรม

9. ชั้นฝึกอบรมผู้ดำเนินการฝึกอบรม
 - 9.1 จัดฝึกอบรมผู้ดำเนินการฝึกอบรมต้นแบบ 15 คน
 - 9.2 จัดฝึกอบรมผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับจังหวัด 292 คน
 - 9.3 จัดฝึกอบรมผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับอำเภอ 3,200 คน
10. ชั้นสร้างคู่มือการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรมของครูประถมศึกษา
 - 10.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำต้นร่าง
 - 10.2 ทดลองใช้กิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรมกับครูวิชาการกลุ่ม

10.3 ปรับปรุงกิจกรรมแล้วจัดพิมพ์คู่มือส่งไปยังสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัด

11. ชั้นฝึกอบรมครูประถมศึกษา

11.1 จัดฝึกอบรมครูผู้สอนและผู้บริหารทุกคนทั่วประเทศ 338,528 คน

11.2 นิเทศและติดตามกระบวนการฝึกอบรมจำนวน 4,268 จุดฝึกอบรม

11.3 ประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม

12. ชั้นสรุปผลการดำเนินการฝึกอบรมตามโครงการ

12.1 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการฝึกอบรม

12.2 สรุปและรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ

ทรัพยากร

1. บุคลากร

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาโครงการ 2 คน

1.2 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ 6 คน

1.3 ครูช่วยราชการ สปช. 20 คน

1.4 นิสิตปริญญาโทช่วยงาน 18 คน

1.5 ผู้ประสานงานโครงการ 1 คน

รวม 47 คน

2. งบประมาณ

2.1 ค่าใช้สอย 3,775,880 บาท

2.2 ค่าตอบแทน 234,750 บาท

2.3 ค่าวัสดุ 38,917,970 บาท

รวม 42,928,600 บาท

การประเมินผล

1. การประเมินผลด้านการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม
2. การประเมินผลด้านการสร้างและทดลองใช้สื่อ
3. การประเมินผลการทดลองฝึกอบรมนําร่อง
4. การประเมินผลระหว่างการฝึกอบรมตามโครงการ
 - 4.1 สํารวจและสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการ
 - 4.2 สังเกตพฤติกรรมการดำเนินการฝึกอบรมและร่วมกิจกรรม
 - 4.3 สอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
 - 4.4 เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบความรู้ก่อน และหลังการฝึกอบรม
5. การประเมินผลหลังการฝึกอบรมตามโครงการ
 - 5.1 สังเกตพฤติกรรมการสอน และสอบถามการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนของครู

- 5.2 วัดคุณธรรมของครู
- 5.3 สัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนและพฤติกรรมด้านคุณธรรม

ของครู

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูประถมศึกษามีคุณธรรมความสำนึกในหน้าที่และรับผิดชอบสูงขึ้น
2. ครูผู้สอนเข้าใจเทคนิค วิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และวัยของเด็ก
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นในทุกกลุ่มประสบการณ์
4. นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้น
5. อัตราการออกซ้ำชั้น และออกกลางคันของนักเรียนลดลง
6. ได้รูปแบบการจัดโครงการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพแบบใหม่

2. ตารางเวลาการศึกษาอบรมครู

โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา

ช่วงเวลาแรก 3 วัน

วันที่ หนึ่ง

08.00 - 08.30 น.	ลงทะเบียน
08.30 - 09.00 น.	พิธีเปิด ปฐมนิเทศ
09.00 - 09.30 น.	ชี้แจงวัตถุประสงค์ และวิธีศึกษาชุดฝึกอบรม
09.30 - 10.30 น.	ทดสอบก่อนฝึกอบรม
10.30 - 10.40 น.	พัก
10.40 - 11.10	กิจกรรมแรกพบ
11.10 - 12.00 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรม เล่มที่ 1 เปลวเทียนที่दानลม
12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 13.30 น.	ชมภาพทัศน์ เรื่อง คุณธรรมของครู
13.30 - 14.30 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรม เล่มที่ 2 เข้มทิศทางการศึกษา
14.30 - 14.50 น.	ชมภาพเลื่อน เรื่อง เจตนาารมณของหลักสูตร
14.50 - 15.00 น.	พัก
15.00 - 16.00 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรม เล่มที่ 3 แคเรือจ้างเหรียญทอง
16.00 - 16.15 น.	กิจกรรมนันทนาการ
16.15 - 16.30 น.	มอบหมายงานศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองที่บ้าน เล่มที่ 4 ความสุขที่สัมผัสได้ และประเมินผลประจำวัน

วันที่ สอง

08.30 - 08.50 น.	กิจกรรมยามเช้า
08.50 - 09.50 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรม เล่มที่ 5 สอนอย่างไรให้ไ้รู้
09.50 - 10.10 น.	ชมภาพเลื่อน เรื่อง เตรียมความพร้อม
10.10 - 10.20 น.	พัก

10.20-11.20 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรม เล่มที่ 6 ความพร้อมนั้นสำคัญไฉน
11.20-12.00 น.	กิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.00 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรม เล่มที่ 7 ฝึกกลยุทธ์
14.00-14.10 น.	พัก
14.10-15.20 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรม เล่มที่ 8 ดวงบดินที่ล้ำค่า
15.20-15.50 น.	ชมภาพทัศน์ เรื่อง การเรียนที่ร่าเริง
15.50-16.10 น.	กิจกรรมนันทนาการ
16.10-16.30 น.	มอบหมายงานศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองที่บ้าน เล่มที่ 9 จากใจถึงใจ และเล่มที่ 10 ไตรวาจา ประเมินผลประจำวัน
วันที่ สาม	
08.30-08.50 น.	กิจกรรมยามเช้า
08.50-09.50 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรม เล่มที่ 11 ในโลกแห่งจินตนาการ
09.50-10.20 น.	ชมภาพทัศน์ เรื่อง กลุ่มสัมพันธ์
10.20-10.30 น.	พัก
10.30-11.40 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรม เล่มที่ 12 กลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มสำคัญ
11.40-12.00 น.	ชมภาพเคลื่อนไหว เรื่อง การสอนซ่อมเสริม
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.00 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรม เล่มที่ 13 คุณครูช่วยหนูด้วย
14.00-14.30 น.	ชมภาพทัศน์ เรื่อง สอบเพื่อสอน
14.30-14.40 น.	พัก
14.40-15.40 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรม เล่มที่ 14 สอบเพื่อสอน
15.40-16.00 น.	มอบหมายงานให้ไปศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองอย่างอิสระที่บ้าน และที่โรงเรียน
	เล่มที่ 15 กิจกรรมเพื่อชีวิตและสังคม เล่มที่ 16 เตรียมการสอน
	เล่มที่ 17 ก้าวทันโลก เล่มที่ 18 จุดเริ่มต้นและหลักสูตร
	เล่มที่ 19 มือที่สามของครู เล่มที่ 20 หัวใจของงานครู
16.00-16.30 น.	กิจกรรมอำลา

ช่วงที่ สอง

- ครูศึกษาชุดฝึกอบรม 6 เล่ม ที่บ้าน หรือที่โรงเรียน
- ครูนำแบบฝึกปฏิบัติตั้งแต่เล่มที่ 1 ถึงเล่มที่ 20 มาฝึกและทดลองทำกิจกรรมในการสอนปกติของคนเป็นเวลาประมาณ 4 สัปดาห์
- ครুবันทักผลการปฏิบัติ การค้นคว้า การอภิปราย การทำงานเป็นกลุ่ม และ เตรียมการเสนอ

ช่วงที่ สาม

วันที่ หนึ่ง

08.30-09.00 น.	กิจกรรมมาตามนัด
09.00-10.00 น.	ผู้เข้าอบรมรายงานผลการฝึกปฏิบัติจากชุดฝึกอบรม เล่มที่ 1, 3, 7
10.00-10.30 น.	ผู้ดำเนินการฝึกอบรมสรุปแผ่นโปร่งใส เล่มที่ 1-5
10.30-10.40 น.	พัก
10.40-11.30 น.	กิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม
11.30-12.00 น.	ชมภาพทัศน เรื่อง กลยุทธ์การสอน
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.00 น.	ผู้เข้าอบรมรายงานผลการฝึกปฏิบัติจากชุดฝึกอบรม เล่มที่ 8, 9, 13
14.00-14.30 น.	ผู้ดำเนินการฝึกอบรมสรุปแผ่นโปร่งใส เล่มที่ 6
14.30-14.45 น.	พัก
14.45-15.30 น.	กิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม
15.30-15.50 น.	ชมภาพเลื่อน เรื่อง กิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน
15.50-16.30 น.	กิจกรรมประเมินผล

ช่วงที่ สาม

วันที่ สอง

08.30-09.00 น.	กิจกรรมยามเช้า
09.00-10.00 น.	ผู้เข้าอบรมรายงานผลการฝึกปฏิบัติจากชุดฝึกอบรม เล่มที่ 15, 16,

10.00-10.30 น.	ผู้ดำเนินการฝึกอบรมสรุปแผ่นโปรงใส เล่มที่ 11-15
10.30-10.40 น.	พัก
10.40-11.00 น.	ชมภาพเลื่อน เรื่อง การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน
11.00-12.00 น.	กิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.00 น.	ผู้เข้าอบรมรายงานผลการฝึกปฏิบัติจากชุดฝึกอบรม เล่มที่ 18, 19, 20
14.00-14.30 น.	ผู้ดำเนินการฝึกอบรมสรุปแผ่นโปรงใส เล่มที่ 16-20
14.30-14.40 น.	พัก
14.40-15.40 น.	การทดสอบหลังฝึกอบรม
15.40-16.00 น.	ประเมินผล
16.00-16.30 น.	กิจกรรมอำลา

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528 : 50-52)

3. สารสำคัญของชุดฝึกอบรมด้วยตนเองของครูประถมศึกษา

สรุปสารสำคัญของชุดฝึกอบรม 20 เล่ม

เล่มที่ 1 เบลวเทียนที่ดำนลม

1. บุคคลจะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างดีในสังคมที่สับสนวุ่นวาย เป็นสิ่งที่กระทำได้อย่าง แต่ต้องพากเพียรปฏิบัติให้ได้โดยอาศัยหลักศีลธรรม
2. ในฐานะที่เป็นแบบอย่างที่ดีของบุคคลอื่นในสังคม ครูจึงต้องมีแนวทางปฏิบัติ ตามหลักของศาสนา ประเพณี กฎหมาย และค่านิยมของสังคม
3. ในฐานะที่เป็นปูชนียบุคคล ครูจึงควรมีความรู้ สอนดี บุคลิกภาพดี ประพฤติดี และมีคุณธรรม
4. ครูที่เป็นกัลยาณมิตรของนักเรียน จะทำให้นักเรียนมีความรู้ดี ความคิดดี และ ความสามารถสูง และเป็นคนดี
5. ครูที่เสียสละ อดทน ยึดถือความดี มีคุณธรรม จะทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง แก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ

เล่มที่ 2 เข้มทิศทางการศึกษา

1. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งในและนอกห้อง เรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี
2. หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะเป็นตัวกำหนดให้นักเรียนเดินทางไปสู่จุดหมาย เดียวกันตามที่หลักสูตรตั้งเป้าหมายไว้
3. สาเหตุที่ต้องเปลี่ยนมาใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 เพราะความ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม
4. หลักสูตรประถมศึกษา มุ่งพัฒนาชีวิต และจิตใจของนักเรียน
5. ครูจะนำหลักสูตรประถมศึกษาไปใช้ให้ได้ผลดีต่อเมื่อครูศึกษาทำความเข้าใจ

เอกสารหลักสูตร

6. แผนการสอน คู่มือครู เป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูต้องใช้ในการเตรียมการสอน
7. โรงเรียนประถมศึกษาแต่ละแห่งต้องปรับหลักสูตรและแผนการสอน แล้วใช้ให้ เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

เล่มที่ 3 แต่... เรือจ้างเหรียญทอง

1. ความรู้ความเข้าใจของครูที่มีต่อธรรมชาติของนักเรียนประถมศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อครูจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียนวัยประถมศึกษาดังกล่าว
2. ความสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณธรรมของครู เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ที่ครูจะต้องสร้างเสริมคุณสมบัติเหล่านี้ให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกของครู
3. การสอนจากใกล้ตัวไปหาไกลตัว จากง่ายไปหายาก จากรูปธรรมไปหานามธรรม จากตัวอย่างไปหากฎเกณฑ์การสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางและการสอนให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นหลักสูตรการสอนทั่วไปที่ครูควรยึด เป็นแนวทางการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน ตลอดจนกระทั่งนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

เล่มที่ 4 ความสุขที่สัมผัสได้

บรรยากาศที่เกิดขึ้นอย่างเป็นสุขในห้องเรียนนั้น ประกอบด้วย

1. บุคลิกภาพของครู ได้แก่ ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ขัน การแต่งกายที่เหมาะสม
2. พฤติกรรมการสอนที่เป็นแบบประชาธิปไตยนั้น มีการยอมรับฟังความคิดเห็นระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน
3. ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนช่วยให้การเรียนสนองจุดประสงค์
4. การเสริมแรงที่เหมาะสมกับกาลและโอกาส ด้วยวาจา ท่าทาง สัญลักษณ์ หรือการให้รางวัล และให้นักเรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง จะมีส่วนสร้างเสริมพฤติกรรมของนักเรียนที่ครูต้องการ

5. การจัดห้องเรียน ได้แก่ จัดป้ายนิเทศ จัดมุมต่าง ๆ ตลอดจนการจัดที่นั่งนักเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน มีผลต่อการสร้างบรรยากาศที่ดีได้ การจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่เป็นสุชน่าเรียน จะมีส่วนเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก

เล่มที่ 5 สอนอย่างไรให้ไม่รู้

1. การให้เด็กได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ย่อมทำให้มีความเจริญงอกงามทางด้านความรู้และสติปัญญา เป็นคนทันโลก สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. การสัมภาษณ์ ครูต้องเตรียมตัวผู้ให้สัมภาษณ์ เตรียมสถานที่ เตรียมคำถาม เตรียมบันทึกคำสัมภาษณ์
3. วิทยากรในห้องเรียนสามารถให้ความรู้ที่ละเอียดลึกซึ้ง นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
4. การให้นักเรียนค้นคว้าจากห้องสมุดด้วยตนเอง ย่อมทำให้นักเรียนมีความรู้อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง แต่ต้องเลือกเนื้อหาอย่างเหมาะสม
5. การศึกษานอกสถานที่ ควรคำนึงถึงวัยของเด็ก อาจเป็นการศึกษานอกห้องเรียน ใกล้ ๆ โรงเรียน แต่อาจไปสถานที่ไกลบ้างถ้าคุ้มค่าและจำเป็น

เล่มที่ 6 ความพร้อมนั้นสำคัญไฉน

ความพร้อม คือ สภาพความเจริญเติบโตของเด็กทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมถึงระดับที่สามารถเรียนรู้ตามวัยได้

ลักษณะเด็กที่มีความพร้อม

1. มีความกระตือรือร้น และสนใจที่จะเรียน ช่างสังเกต ช่างซักถาม
2. ขณะเรียนมีความสนใจนานพอควร ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้
3. มีความก้าวหน้าในการฝึกหัดและเรียนรู้
4. เพื่อน ๆ รัก และวางใจ

ลำดับขั้นของการเตรียมความพร้อม

1. การประเมินความพร้อม
2. การเตรียมความพร้อม
3. การฝึกความพร้อม

เล่มที่ 7 สื่กลยุทธ

1. การสังเกต เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะรูปร่างคุณสมบัติ ปริมาณ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่สังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส ครูควรฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้ประสาทสัมผัสให้ครบทั้งห้าอย่าง
2. สิ่งที่ควรคำนึงในการสอนแบบสาธิต คือ ครูต้องเตรียมตัวให้พร้อมที่จะสาธิต มีการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับนักเรียน ดำเนินการสอนตามลำดับขั้นสาธิตในสิ่งแปลกใหม่ น่าสนใจและเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมโดยการสังเกต ตั้งคำถาม
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีทดลองนั้น ควรเน้นให้นักเรียนรวบรวมข้อมูล จัดระเบียบข้อมูล ตอบคำถาม เสนอข้อมูลและอภิปรายสรุปผลการทดลอง
4. ครูควรฝึกให้นักเรียนจดบันทึกจนเคยชินเป็นนิสัยที่ดี โดยฝึกให้นักเรียนจดบันทึกสาระสำคัญและลำดับขั้นตอนจากกิจกรรมการเรียนการสอนหลาย ๆ ประเภท

เล่มที่ 8 ดวงมณีที่ล้ำค่า

ดวงมณีที่ล้ำค่า เป็นชุดฝึกอบรมที่กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง และการแสดงละคร

1. บทเรียนที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้มากที่สุดคือ บทเรียนจากชีวิตจริง
2. การนำบทเรียนจากชีวิตจริงมาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้หลายลักษณะคือ กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง และการแสดงละคร
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละประเภทต้องยึดจุดเน้น เป็นหลัก กรณีตัวอย่าง เน้นประเด็นปัญหาและเรื่องที่ต้องการสอน สถานการณ์จำลอง เน้นกระบวนการและการจัดบรรยากาศที่เหมือนจริง

บทบาทสมมุติ เน้นความรู้สึกและการแสดงออก

การแสดงละคร เน้นการตีบทให้แตก แสดงให้สมบทบาท

เล่มที่ 9 จากใจถึงใจ

1. เพลงและเกมเป็น การเล่นที่ส่งเสริมให้นักเรียนวัยประถมศึกษาได้เกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม
2. เพลงและเกม เป็นสื่อที่นำไปใช้ประกอบการสอนได้ทุกชั้นตอนและทุกมวลประสบการณ์ ทั้งใช้เตรียมความพร้อมในระดับชั้นเริ่มเรียน และเตรียมความพร้อมก่อนลงมือสอนได้
3. ครูที่สามารถเป็นผู้นำการสอนเพลงและเกม จะทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข ร่าเริง และเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนอีกด้วย

โปรดใช้เพลงและเกมตามวิธีการในเล่มที่ 9 เป็นสื่อแล้วจักได้ชื่อว่าสอน "จากใจถึงใจ"

เล่มที่ 10 ไตรวาจา

การบรรยาย การบรรยายเป็นกิจกรรมที่จำเป็นต้องทำ ซึ่งมีทั้งคุณและโทษ การบรรยายอย่างง่าย ๆ สนุก ชัดเจน และใช้สื่อประกอบจะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้ดี แต่การบรรยายที่ซ้ำซากน่าเบื่อก็ทำลายความสนใจของนักเรียนอย่างสิ้นเชิง

การอภิปราย เป็นกิจกรรมการพูดที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง มีกติกษะการฟัง การพูด การทำงานเป็นกลุ่ม และการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย

การโต้วาที เป็นวิธีฝึกทักษะการพูดที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อหาถ้อยคำมาหักล้างกันด้วยเหตุผล ได้แก่ การโต้วาทีทั่วไป และการโต้วาทีธรรม ซึ่งเป็นวิธีการใช้เทคนิคพูดหักล้างและเสนอหรือสนับสนุนผู้คิดด้วยเหตุผลที่ยกย่องฝ่ายตรงกันข้าม

เล่มที่ 11 ในโลกแห่งจินตนาการ

ในโลกแห่งจินตนาการ เป็นกิจกรรมการเล่านิทาน ซึ่งมี 2 ประเภท คือ นิทานคติธรรมและนิทานแสนสนุก ผู้เล่านิทานหรือครูหรือนักเรียนก็ได้ โดยใช้วิธีเล่า 2 วิธี คือ

1. การเล่านิทานปากเปล่า
2. การเล่านิทานโดยใช้สื่อ

ความสำคัญและประโยชน์ของการเล่านิทาน

1. ได้รับความสนใจและสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน
2. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน
3. ฝึกทักษะการใช้ภาษา
4. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ
5. อบรมสั่งสอนให้ข้อคิด เป็นแนวปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

เล่มที่ 12 กลุ่มสัมพันธ์...กลุ่มสำคัญ

1. กลุ่มสัมพันธ์ เป็นวิทยาการแขนงหนึ่งซึ่งพยายามศึกษาเรื่องเกี่ยวกับกลุ่มคน เพื่อให้ได้ความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมของคน
2. การทำงานของกลุ่มจะมีประสิทธิภาพหากสมาชิกของกลุ่มมีความสัมพันธ์อันดี รู้จักบทบาทหน้าที่ของคน รู้จักการทำงานร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารกัน อีกทั้งรู้จักตนเองและผู้อื่น
3. การเรียนการสอนโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการของกลุ่มสัมพันธ์ โดยเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
4. การให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มนั้น ควรใช้วิธีการแบ่งกลุ่มหลาย ๆ แบบ และต้องสอนให้นักเรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม และบทบาทของตน
5. ครูที่สอนโดยใช้หลักกลุ่มสัมพันธ์จำเป็นต้องปรับหรือเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนให้สอดคล้องกับหลักการกลุ่มสัมพันธ์

6. เราอาจจัดกิจกรรมการสอนกลุ่มสัมพันธ์โดยตรงหรือสอดแทรกในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ

เล่มที่ 13 **คุณครู...ช่วยหนูด้วย**

การสอนซ่อมเสริม หมายถึง 1) การสอนเพื่อช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของเด็ก
2) การสอนเพื่อจัดการเรียนที่ไม่ถูกวิธี 3) การสอนเพื่อเสริมความรู้ ทักษะ
เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการไปในทางที่ดี

การสอนซ่อมเสริม ครูต้องวินิจฉัยปัญหาของเด็ก ซึ่งทำได้ 2 เทคนิค คือ

- 1) การวินิจฉัยอย่างเป็นแบบแผน 2) การวินิจฉัยอย่างไม่เป็นแบบแผน

การสอนซ่อมเสริม ต้องยึดหลักคือไปนี้ 1) ใช้เทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ ไม่ซ้ำวิธีเดิม
2) เน้นให้เด็กปฏิบัติและค้นพบด้วยตนเอง 3) ใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ
4) ใช้หลักจิตวิทยาประกอบ เมื่อสอนซ่อมเสริมไปแล้วต้องติดตามผลการสอนเพื่อ
ทราบความก้าวหน้าของเด็กและความเหมาะสมของกิจกรรมที่ใช้ในการสอน

เล่มที่ 14 **สอยเพื่อสอน**

1. แนวคิดที่ถูกต้องของการวัดและประเมิน ได้แก่ การวัดและประเมินเพื่อ
ปรับปรุงการเรียนการสอนคือ "สอยเพื่อสอน"
2. จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนจำเป็นต้องวัดและประเมินผลนักเรียนด้วย
ตนเอง จะให้ผู้อื่นออกข้อสอบวัดเด็กไม่ได้ ส่วนผู้บริหารโรงเรียนควร
สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล
3. การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ควรยึดจุดประสงค์การเรียนรู้
เป็นแนวทาง สร้างครอบคลุมการวัดพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะและ
เจตคติ
4. ผลที่ได้จากการประเมินจะช่วยให้ครูรู้ว่า นักเรียนมีพัฒนาการในตนเอง
มากน้อยเพียงใด และครูควรจัดกิจกรรมซ่อมเสริมใดให้
5. การจัดทำรายงานผลการเรียนของนักเรียน เป็นสิ่งที่จำเป็นมากครูควร
รายงานให้ผู้ปกครองได้ทราบพฤติกรรมที่นักเรียนควรแก้ไขปรับปรุง เมื่อ
อยู่ที่บ้าน

เล่มที่ 15 กิจกรรมเพื่อชีวิตและสังคม

1. กิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเหนือไปจากกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. หลักการเบื้องต้นและวิธีดำเนินงานการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน
 - 2.1 หลักการเบื้องต้นที่สำคัญมี 5 ประการคือ 1) เน้นนักเรียน 2) หลักประชาธิปไตย 3) จุดมุ่งหมาย 4) ความพร้อม 5) สัมพันธ์กับชุมชน
 - 2.2 วิธีดำเนินงานมี 4 ขั้นตอนคือ 1) ชั้นศึกษางาน 2) ชั้นเตรียมงานและริเริ่ม 3) ชั้นดำเนินการ 4) ชั้นประเมินผล
3. กิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนที่ควรจัดในโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ กิจกรรมบริการสุขภาพอนามัยและอาหารกลางวัน กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน กิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนและ กิจกรรมแนะแนว

เล่มที่ 16 เตรียมการสอน

1. การเตรียมการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยทำให้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
2. กระบวนการเตรียมการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการสอนระยะยาว เป็นการเตรียมตัวก่อนที่จะเปิดภาคเรียน เพื่อศึกษางานทั้งหมดที่จะต้องทำในหนึ่งปีการศึกษา และการเตรียมการสอนระยะสั้น เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมที่จะสอนในแต่ละวัน ตามกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในตารางสอน
3. กิจกรรมที่เสนอแนะในแผนการสอนและคู่มือครูนั้น ครูจะต้องรู้จักเลือก และนำมาปรับให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียน ชั้นเรียน และโรงเรียน

"ไม่มีครูคนใดที่สอนเก่ง จนไม่ต้องเตรียมการสอน"

เล่มที่ 17 ก้าวทันโลก

1. การสอนข่าว เหตุการณ์และสนทนายาม เข้ามีผลทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการสังเกต จดจำ และสนใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว
2. การเรียนการสอนข่าว และเหตุการณ์นั้น เน้นการฝึกให้นักเรียนได้แสดงออกในด้านการพูด การฟัง การอ่าน การอภิปราย และซักถาม ตลอดจนฝึกให้นักเรียนมีวิจาร์ณญาณ ในการแยกแยะข้อเท็จจริงจากข่าว และเหตุการณ์
3. การจัดกิจกรรมการสอนข่าว เหตุการณ์ และสนทนายาม เข้าควรมีกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง หลาย ๆ วิธี เพื่อให้การเรียนการสอนน่าสนใจและสนุกสนาน

การจัดกิจกรรมการสอนข่าว เหตุการณ์ และสนทนายาม เข้าจะต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เล่มที่ 18 จุดเริ่มต้นและหลักชัย

1. การนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการเร้าใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น และสนใจบทเรียน
2. การนำเข้าสู่บทเรียนต้องอาศัยธรรมชาติของความคิดและพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน เป็นพื้นฐาน
3. การนำเข้าสู่บทเรียนที่ดีทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย
4. การเรียนรู้อย่างมีความหมายทำให้เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว จำได้แม่นยำ จำได้นาน และสามารถนำความรู้ไปใช้กับสถานการณ์อื่นได้ดีกว่าการท่องจำ
5. การนำเข้าสู่บทเรียนมีสามแบบคือ เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ สร้างสถานการณ์ขัดแย้งกับความคิดเดิมของผู้เรียน และการสร้างสถานการณ์ปัญหา
6. การสรุปบทเรียนเป็นการสรุปความรู้ เนื้อหาสาระสำคัญโดยย่อ และสรุปกระบวนการ ปัญหา อุปสรรคในการทำงาน

เล่มที่ 19 มือที่สามของครู

1. สื่อการเรียนการสอนเป็นอุปกรณ์และวิธีการที่ช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าสนใจ
2. การใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีวิธีการเลือก เตรียม นำเสนอและประเมินผลการใช้ โดยคำนึงถึงเนื้อหา จุดประสงค์ และกิจกรรมของบทเรียน ตลอดจนความสามารถของนักเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน
3. ครูสามารถสร้างและจัดหาสื่อการเรียนการสอนได้จากสิ่งแวดล้อม วัสดุเหลือใช้ วัสดุสิ้นเปลือง และสื่อสำเร็จรูป
4. เพื่อให้ครูสามารถใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์คุ้มค่า โรงเรียนจึงควรจัดศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอน เพื่อเก็บรักษาและบริการสื่อการเรียนการสอนอย่างมีระเบียบ

เล่มที่ 20 หัวใจของงานครู

1. หน้าที่ของครูคือจัดประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ให้นักเรียนเกิดพัฒนาการไปในทางที่ดี ปฏิบัติภารกิจของครูประจำชั้น ครูสนับสนุนการสอน และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์
2. ครูเป็นผู้นำด้านปัญญา จึงต้องหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า โดยยึดหลักการพัฒนาที่ช่วยให้สมาชิกของชุมชนสามารถช่วยตนเองได้
3. งานครูเป็นงานที่หนักและยาก ครูจึงต้องเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง มีคุณธรรม และมีใจรักในอาชีพครู

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. : 44-52)

ภาคผนวก ค.

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ตัวอย่างการคำนวณ และผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดคุณธรรมของครูประถมศึกษา (คป.1 และ คป.3)

ค่าความเที่ยงของแบบวัดคุณธรรมของครูประถมศึกษา หาได้จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) จากสูตร

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{\sum S_x^2} \right]$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
 n คือ จำนวนข้อสอบ
 S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_x^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนของผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมด หรือ กำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของผู้เข้าทดสอบทั้งหมด

(ประกอบ กรรณสูตร 2528 : 42-43)

2. การคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของการสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ค่าความเที่ยงของการสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หาได้จากการคำนวณค่าความเชื่อมั่นของสกอตต์ (Scott's Coefficient) จากสูตร

$$\text{สูตร} \quad \text{Reliability (r)} = \frac{P_o - P_e}{1 - P_e}$$

เมื่อ P_o คือ อัตราส่วนของความเที่ยงของการสังเกตพฤติกรรมได้ตรงกันของผู้สังเกต 2 คน ซึ่งหาได้จากผลต่างระหว่าง 1.00 กับผลรวมของผลต่างระหว่างจำนวนร้อยละของพฤติกรรมของผู้สังเกตทั้ง 2 คน

P_e คือ อัตราส่วนของความเที่ยงของการสังเกตพฤติกรรมได้ตรงกันของผู้สังเกต 2 คน ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ ซึ่งหาได้จากสัดส่วน

ของความถี่ของพฤติกรรมที่มีจำนวนสูงสุดและรองลงมา โดย
เลือกจากผู้สังเกตคนใดคนหนึ่งนำค่าทั้งสองมายกกำลังสอง
แล้วรวมกัน

(Richard L. Ober 1971 : 80-95)

ตัวอย่างการคำนวณหาค่าความเที่ยงของการสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ตารางที่ 36 ความถี่ของพฤติกรรม ร้อยละของจำนวนความถี่ และผลต่างของผู้สังเกต 2 คน

รหัสพฤติกรรม	ความถี่		ร้อยละของความถี่		ผลต่างของผู้สังเกต 2 คน
	ผู้วิจัย	ผู้ช่วยวิจัย	ผู้วิจัย	ผู้ช่วยวิจัย	
1	7	5	2.83	1.85	0.98
2	4	2	1.62	0.74	0.88
3	15	18	6.07	6.64	0.57
4.1	35	54	14.17	19.93	5.76
4.2	-	-	-	-	-
5	34	32	13.76	11.81	1.95
6	43	48	17.41	17.71	0.30
7	14	19	5.67	7.01	1.34
8	67	72	27.13	26.57	0.56
9	5	1	2.02	0.37	1.65
10	23	20	9.31	7.38	1.93
รวม	247	271	100.00	100.01	15.92

$$\begin{aligned}
 \text{จากตาราง} \quad P_o &= 1 - 0.1592 \\
 &= 0.8408 \\
 P_e &= (.2713)^2 + (.1741)^2 \\
 &= 0.0736 + 0.0303 \\
 &= 0.1039
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{สูตร Reliability} &= \frac{Po - Pe}{1.00 - Pe} \\
 &= \frac{0.8408 - 0.1039}{1 - 0.1039} \\
 &= \frac{0.7369}{0.8961} \\
 \text{ค่าความเที่ยง} &= 0.8223
 \end{aligned}$$

3. การคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรม ระดับความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการดำเนินการฝึกอบรม

$$\begin{aligned}
 \text{สูตร } \bar{X} &= \frac{\sum fX}{N} \\
 \text{S.D.} &= \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}
 \end{aligned}$$

เมื่อ \bar{X} คือ ค่าเฉลี่ยหรือมัชฌิมเลขคณิต
 S.D. คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 f คือ ความถี่
 X คือ คะแนนหรือระดับความคิดเห็น
 N คือ จำนวนคะแนนทั้งหมด

(ประกอบ กรรณสูตร 2528 : 66-67)

ตัวอย่างการคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 37 ระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการดำเนินการฝึกอบรม (ข้อกระทงที่ 1)

คะแนนตาม ระดับความคิดเห็น (X)	จำนวนผู้ตอบ (f)	fX	fX ²
5	49	245	1225
4	189	756	3024
3	120	360	1080
2	8	16	32
1	-	-	-
	(N) 366	($\sum fX$) 1377	($\sum fX^2$) 5361

สูตร

$$\begin{aligned} \bar{X} &= \frac{\sum fX}{N} \\ &= \frac{1377}{366} = 3.76 \\ \text{S.D.} &= \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2} \\ &= \sqrt{\frac{5361}{366} - \left(\frac{1377}{366}\right)^2} \\ &= \sqrt{14.6475 - 14.1548} \\ &= 0.702 \end{aligned}$$

4. การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบความรู้ของครูประถมศึกษา ระหว่างก่อนการฝึกอบรมกับหลังการฝึกอบรม โดยการทดสอบค่าที (t-test)

สูตร $t = \frac{\bar{D}}{\sigma_{\bar{D}}}$ เมื่อ $\bar{D} = \frac{\sum (X_2 - X_1)}{N}$ และ $\sigma_{\bar{D}} = \frac{S_D}{\sqrt{N-1}}$

t คือ อัตราส่วนวิกฤต

\bar{D} คือ ค่าเฉลี่ยของผลต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนกับ หลังการฝึกอบรม

$\sigma_{\bar{D}}$ คือ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างคะแนน การทดสอบก่อนกับหลังการฝึกอบรม

X_1 คือ คะแนนการทดสอบก่อนการฝึกอบรม

X_2 คือ คะแนนการทดสอบหลังการฝึกอบรม

S_D คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างระหว่างคะแนน การทดสอบก่อนกับหลังการฝึกอบรม

N คือ จำนวนผู้เข้าทดสอบทั้งหมด

(ประกอบ กรรณสูต 2528 : 84-88)

ตัวอย่างการคำนวณหาค่าความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 38 เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบความรู้ของครูระหว่างก่อนการฝึกอบรมกับ
หลังฝึกอบรม

คนที่	คะแนนการทดสอบ		D ($X_2 - X_1$)	D^2 ($X_2 - X_1$) ²
	ก่อนการฝึกอบรม (X_1)	หลังฝึกอบรม (X_2)		
1	37	43	6	36
2	35	44	9	81
3	35	46	11	121
4	28	46	18	324
5	38	51	13	169
.
.
.
389	26	51	25	625
$(\sum X_1)$ 12,871		$(\sum X_2)$ 17,687	$(\sum D)$ 4,834	$(\sum D^2)$ 77,227

$$\begin{aligned} \bar{X}_1 &= \frac{12871}{389} & \bar{X}_2 &= \frac{17687}{389} & \bar{D} &= \frac{4834}{389} \\ &= 33.09 & &= 45.47 & &= 12.43 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} S_D &= \sqrt{\frac{\sum D^2}{N} - \left(\frac{\sum D}{N}\right)^2} \\ &= \sqrt{\frac{77227}{389} - \left(\frac{4834}{389}\right)^2} \\ &= \sqrt{198.53 - 154.42} \\ &= \sqrt{44.11} = 6.64 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\sigma_D^- &= \frac{S_D}{\sqrt{N-1}} \\ &= \frac{6.64}{\sqrt{389-1}} \\ &= \frac{6.64}{19.69} = 0.3372\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}t &= \frac{\bar{D}}{\sigma_D^-} \\ &= \frac{12.43}{0.3372} = 36.86\end{aligned}$$

5. การทดสอบความมีนัยสำคัญของสัดส่วนร้อยละระหว่างสถิติที่คำนวณได้จากตัวอย่างประชากรกับ เกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

$$\text{สูตร} \quad Z = \frac{\bar{p} - p}{\sqrt{\frac{pq}{N}}}$$

เมื่อ Z = คือ อัตราส่วนวิกฤต

\bar{p} = คือ สัดส่วนร้อยละที่คำนวณได้จากตัวอย่างประชากร

p = คือ สัดส่วนร้อยละที่เป็นเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

q = คือ $100 - p$

N = คือ จำนวนตัวอย่างประชากร

(Research and Education Association 1983 : 608 - 609)

ตัวอย่างการคำนวณค่าความมีนัยสำคัญของสัดส่วนร้อยละของครูที่มีพฤติกรรมด้าน
คุณธรรมอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ

ตารางที่ 39 ผลการประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูประถมศึกษาภายหลังการฝึกอบรม

ครูคนที่	ข้อคุณธรรมที่												รวม	ร้อยละ	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
1	-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	11	91.67*
2	-	/	/	/	/	-	/	/	/	/	/	/	/	10	83.33*
3	/	/	/	/	-	/	/	-	-	/	/	/	9	75.00	
4	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	12	100.00*	
5	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	12	100.00*	
.
.
.
24	-	/	/	/	/	/	/	-	/	/	/	/	10	83.33*	
รวม	14	24	22	24	22	22	23	15	19	19	24	23			
ร้อยละ	58.33	100.00	91.97	100.00	91.97	91.97	95.83	62.50	79.17	79.17	100.00	95.83			

* มีครูที่มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
จำนวน 20 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 83.33 ของครูทั้งหมด

เกณฑ์ในการประเมินกำหนดไว้ว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูประจำชั้นจะอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ เมื่อมีครูจำนวนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมตามที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจอย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนคุณธรรมทั้งหมด

$$\begin{aligned}
 \text{สูตร} \quad Z &= \frac{\bar{p} - p}{\sqrt{\frac{pq}{N}}} \\
 Z &= \frac{83.33 - 80}{\sqrt{\frac{80 \times 20}{24}}} \\
 &= \frac{3.33}{8.16} \\
 &= 0.408
 \end{aligned}$$

6. ผลการประเมินพฤติกรรมผู้ดำเนินการฝึกอบรม จากการสังเกตขณะผู้ดำเนินการฝึกอบรมจัดกิจกรรมการฝึกอบรม

ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมของผู้ดำเนินการฝึกอบรม
จำแนกตามจุดฝึกอบรม

รายการ	จุดฝึกอบรมที่ 1		จุดฝึกอบรมที่ 2		จุดฝึกอบรมที่ 3		จุดฝึกอบรมที่ 4	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การเตรียมตัวของผู้ ดำเนินการฝึกอบรม	4.85	0.36	4.10	0.71	3.87	0.45	4.11	0.47
2. การได้รับความสนใจ เข้าสู่กิจกรรม	4.55	0.60	3.85	0.58	3.22	0.59	3.67	0.68
3. การอธิบายและชี้แจง ได้ชัดเจน	4.60	0.50	3.70	0.47	3.52	0.51	3.78	0.80
4. การใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสม	4.75	0.44	3.60	0.50	3.69	0.47	4.00	0.48
5. การดำเนินกิจกรรม เป็นไปตามขั้นตอน	4.70	0.47	3.80	0.41	3.83	0.38	3.89	0.47
6. การรักษาเวลาในการ จัดกิจกรรม	3.70	0.73	3.55	0.99	3.22	1.24	4.11	0.75
7. ความเป็นกันเองของ ผู้ดำเนินการฝึกอบรม	4.70	0.47	3.40	0.75	3.08	0.28	3.22	0.42
8. การเตรียมสื่อและ อุปกรณ์	4.70	0.57	3.85	0.74	3.78	0.67	3.83	0.61
9. การเลือกสื่อและ อุปกรณ์	4.80	0.41	4.05	0.60	3.57	0.50	3.78	0.42
10. การใช้สื่อและอุปกรณ์	4.75	0.44	3.95	0.68	3.57	0.72	3.89	0.51
11. การสร้างบรรยากาศ ในการฝึกอบรม	4.80	0.41	4.10	0.55	3.74	0.54	3.94	0.72
12. การควบคุมกิจกรรม	4.60	0.59	3.95	0.22	3.43	0.78	3.83	0.61

7. ผลการประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการดำเนินการฝึกอบรม

ตารางที่ 41 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการดำเนินการฝึกอบรม จำแนกตามจุดฝึกอบรม

รายการ	จุดฝึกอบรมที่ 1		จุดฝึกอบรมที่ 2		จุดฝึกอบรมที่ 3		จุดฝึกอบรมที่ 4	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ผู้ดำเนินการฝึกอบรม สามารถสร้าง บรรยากาศ	4.35	0.55	3.68	0.57	3.38	0.64	3.55	0.59
2. ผู้ดำเนินการฝึกอบรม มีความเป็นกันเอง กับท่าน	4.43	0.57	4.37	0.61	3.85	0.73	3.59	0.80
3. ผู้ดำเนินการฝึกอบรม อำนวยความสะดวก แก่ท่าน	4.17	0.58	3.57	0.75	3.61	0.69	3.35	0.70
4. ผู้ดำเนินการฝึกอบรม อธิบายได้ชัดเจนและ เข้าใจง่าย	3.96	0.55	3.68	0.73	3.43	0.64	3.65	0.74
5. ผู้ดำเนินการฝึกอบรม สามารถจัดกิจกรรมได้ อย่างราบรื่น	4.22	0.55	3.73	0.69	3.62	0.67	3.62	0.71
6. ท่านมีความศรัทธาต่อ ผู้ดำเนินการฝึกอบรม	4.00	0.48	3.98	0.57	3.44	0.63	3.34	0.79

ตารางที่ 41 (ต่อ)

รายการ	จุดฝึกอบรมที่ 1		จุดฝึกอบรมที่ 2		จุดฝึกอบรมที่ 3		จุดฝึกอบรมที่ 4	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
7. ขั้นตอนในการฝึกอบรม มีความต่อเนื่องและ สอดคล้องกัน	3.91	0.50	3.60	0.64	3.42	0.64	3.60	0.65
8. เวลาที่ใช้ในการฝึก อบรมมีความเหมาะสม	3.58	0.74	3.53	0.81	3.50	0.72	3.29	0.91
9. สถานที่ที่ใช้ในการฝึก อบรมมีความเหมาะสม	4.05	0.75	3.97	0.74	3.67	0.70	2.85	1.00
10. การฝึกอบรมครั้งนี้ ทำให้ท่านตระหนักใน หน้าที่และความรับผิดชอบ เพิ่มขึ้น	4.25	0.53	4.35	0.78	3.99	0.74	4.18	0.60
11. การฝึกอบรมครั้งนี้ทำให้ ท่านได้รับความรู้เกี่ยว กับการเรียนการสอน เพิ่มขึ้น	4.31	0.54	4.38	0.64	4.09	0.61	4.14	0.61
12. การฝึกอบรมครั้งนี้ทำให้ ท่านเกิดเจตคติที่ดีต่อ การจัดการเรียนการ สอน	4.24	0.53	4.37	0.61	4.13	0.62	4.13	0.57
13. การฝึกอบรมครั้งนี้ทำให้ ท่านเกิดความคิดว่าจะ ปรับปรุงการจัดการ เรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพ	4.32	0.55	4.40	0.59	4.13	0.56	4.21	0.58

ตารางที่ 41 (ต่อ)

รายการ	จุดฝึกอบรมที่ 1		จุดฝึกอบรมที่ 2		จุดฝึกอบรมที่ 3		จุดฝึกอบรมที่ 4	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
14. การฝึกอบรมครั้งนี้จะ ช่วยแก้ปัญหาการจัด การเรียนการสอนได้	4.01	0.56	4.25	0.60	3.96	0.63	3.99	0.64
15. ท่านทราบและเข้าใจ วัตถุประสงค์ของการ ฝึกอบรมในครั้งนี้	3.94	0.62	4.05	0.65	3.88	0.67	3.92	0.69
16. ท่านชอบวิธีการฝึก อบรมแบบนี้	3.92	0.63	3.82	0.77	3.44	0.68	3.24	0.79
17. ท่านพอใจที่ได้เข้าร่วม กิจกรรมแรกพบ	3.99	0.59	3.97	0.64	3.55	0.68	3.42	0.74
18. ท่านพอใจที่ได้เข้าร่วม กิจกรรมยามเช้า	4.07	0.61	3.97	0.64	3.57	0.66	3.51	0.73
19. ท่านพอใจที่จะเข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการ	4.07	0.61	4.17	0.69	3.74	0.73	3.58	0.70
20. ท่านพอใจที่ได้เข้าร่วม กิจกรรมเสริมคุณธรรม	4.06	0.59	4.07	0.63	3.87	0.58	3.75	0.66
21. ท่านพอใจที่จะเข้าร่วม กิจกรรมอำลา	3.90	0.60	3.78	0.67	3.54	0.68	3.41	0.64
22. ท่านพอใจที่จะเข้าร่วม กิจกรรมสอดแทรก ต่าง ๆ	3.88	0.66	3.90	0.80	3.68	0.64	3.57	0.67

ตารางที่ 41 (ต่อ)

รายการ	จุดฝึกอบรมที่ 1		จุดฝึกอบรมที่ 2		จุดฝึกอบรมที่ 3		จุดฝึกอบรมที่ 4	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
23. ถ้ามีการจัดการฝึกอบรม แบบนี้อีก ท่านจะแนะนำ ให้เพื่อนครูที่ยังไม่เคย อบรมเข้ามารับการฝึก อบรม	4.24	0.56	4.33	0.66	3.85	0.66	3.95	0.76
24. เนื้อหาสาระในชุดฝึก อบรมสอดคล้องคุณธรรม ให้แนวคิดที่เป็น ประโยชน์	4.14	0.61	4.00	0.71	3.81	0.67	4.01	0.71
25. ความสอดคล้องระหว่าง เนื้อหาสาระกิจกรรม และแบบฝึกปฏิบัติในชุด ฝึกอบรมมีความ เหมาะสม	4.04	0.57	3.88	0.61	3.76	0.62	3.82	0.68
26. ชุดฝึกอบรม เทปโทรทัศน์ ภาพเคลื่อนไหว และแผ่นโปร่ง ใสมีความน่าสนใจ	3.22	0.84	3.45	0.82	3.48	0.75	3.63	0.80
27. ชุดฝึกอบรม เทปโทรทัศน์ และแผ่นโปร่งใส มี จำนวนเพียงพอกับผู้ เข้ารับการฝึกอบรม	2.91	1.00	3.15	0.97	3.26	0.84	3.40	0.87

ตารางที่ 41 (ต่อ)

รายการ	จุดฝึกรอบรมที่ 1		จุดฝึกรอบรมที่ 2		จุดฝึกรอบรมที่ 3		จุดฝึกรอบรมที่ 4	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
28. ท่านพอใจที่เข้าร่วม กิจกรรมการศึกษา ชุดฝึกรอบรม	3.94	0.63	4.00	0.66	3.72	0.57	3.71	0.67
29. ท่านพอใจที่เข้าร่วม กิจกรรม ชมภาพทัศน์ และภาพเคลื่อนไหว	3.60	0.75	3.53	0.85	3.60	0.66	3.47	0.72
30. ท่านมีความสุขในขณะที่ ศึกษาชุดฝึกรอบรม	3.79	0.66	3.67	0.71	3.31	0.71	3.30	0.69

หมายเหตุ ข้อกระทงรายการที่ 1-6 เป็นความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกรอบรมที่มีต่อผู้ดำเนินการฝึกรอบรม

ข้อกระทงรายการที่ 7-23 เป็นความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกรอบรมที่มีต่อการดำเนินการฝึกรอบรม

ข้อกระทงรายการที่ 24-30 เป็นความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกรอบรมที่มีต่อสื่อที่ใช้ในการฝึกรอบรม

8. ผลการประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน และพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครู
 ภายหลังการฝึกอบรม 4 เดือน

ตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละของกิจกรรมที่ครูแต่ละคนนำไปใช้จัดการเรียนการสอน
 ตามการสังเกตการสอน การสอบถามครู และการสัมภาษณ์นักเรียน

ครูคนที่	จำนวนกิจกรรมที่ครูแต่ละคนจัด			เกณฑ์สรุป	
	การสังเกต	การสอบถาม	การสัมภาษณ์	รวม	ร้อยละ
1	8	28	16	21	63.64
2	6	31	21	26	78.79
3	6	31	21	26	78.79
4	13	26	21	27	81.82
5	9	30	23	28	84.85
6	9	27	21	24	72.73
7	9	28	20	24	72.73
8	11	32	16	22	66.67
9	10	33	23	29	87.88
10	7	33	22	28	84.85
11	8	31	15	21	63.64
12	8	28	22	27	81.82
13	14	24	16	22	66.67
14	6	30	15	21	63.64
15	8	29	20	22	66.67
16	7	28	16	20	60.61
17	9	28	17	23	69.70
18	9	33	20	26	78.79
19	12	29	19	25	75.76

ตารางที่ 42 (ต่อ)

ครูคนที่	จำนวนกิจกรรมที่ครูแต่ละคนจัด			เกณฑ์สรุป	
	การสังเกต	การสอบถาม	การสัมภาษณ์	รวม	ร้อยละ
20	9	30	16	21	63.64
21	11	27	23	28	84.85
22	10	22	14	17	51.52
23	7	30	11	18	54.55
24	13	33	20	27	81.82

ตารางที่ 43 จำนวนและค่าร้อยละของคุณธรรมที่ครูแต่ละคนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับที่น่า
พึงพอใจตามการตอบแบบวัดคุณธรรมทั้ง 2 ฉบับและการสัมภาษณ์นักเรียน

ครูคนที่	จำนวนคุณธรรมที่ครูแต่ละคนมีตาม เครื่องมือ			เกณฑ์สรุป	
	คป.1	คป.2	คป.3	รวม	ร้อยละ
1	8	10	9	11	91.67
2	10	10	9	10	83.33
3	8	12	5	9	75.00
4	11	12	10	12	100.00
5	10	12	12	12	100.00
6	7	11	9	10	83.33
7	11	12	9	11	91.67
8	10	10	11	12	100.00
9	11	11	6	11	91.67
10	12	9	12	12	100.00
11	11	10	4	10	83.33
12	9	12	10	11	91.67
13	12	9	7	10	83.33
14	12	6	7	11	91.67
15	8	10	6	10	83.33
16	9	9	1	5	41.67
17	10	11	9	12	100.00
18	10	11	4	9	75.00
19	9	9	9	11	91.67
20	9	11	11	11	91.67
21	11	11	4	11	91.67
22	8	9	5	8	66.67
23	11	9	5	10	83.33
24	12	12	11	12	100.00

9. ผลการประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ภายหลังจากการฝึกอบรม 5 เดือน (จากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในโรงเรียน)

ตารางที่ 44 จำนวนครูที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละกิจกรรม จากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในโรงเรียน

กิจกรรม	จำนวนครูที่จัดกิจกรรม	ร้อยละ
1. การสนทนายามเช้า	9	64.29
2. การเตรียมความพร้อม	14	100.00
3. การนำเข้าสู่บทเรียน	12	85.71
4. การเล่าเรื่องหรือนิทาน	10	71.43
5. การเล่าข่าวหรือเหตุการณ์	12	85.71
6. การใช้สื่อการสอน	14	100.00
7. เพลง	10	71.43
8. เกม	9	64.29
9. การสาธิต	13	92.86
10. การทดลอง	6	42.86
11. บทบาทสมมติ	8	57.14
12. สถานการณ์จำลอง	-	-
13. ละคร	-	-
14. กรณีตัวอย่าง	5	35.72
15. การบรรยาย	14	100.00
16. การอภิปราย	12	85.71
17. การโต้วาที	-	-
18. การแบ่งกลุ่มให้นักเรียนทำงานร่วมกัน	12	85.71
19. การเชิญวิทยากร	-	-
20. การค้นคว้าในห้องสมุด	7	50.00

ตารางที่ 44 (ต่อ)

กิจกรรม	จำนวนครูที่จัดกิจกรรม	ร้อยละ
21. การใช้วิธีแบ่งกลุ่มนักเรียนหลาย ๆ แบบ	1	7.14
22. การให้แรงเสริม	12	85.71
23. การสรุปบทเรียน	12	85.71
24. การสอนซ่อมเสริม	9	64.29
25. การทบทวนก่อนเรียน	13	92.86
26. การทดสอบก่อนเรียน	-	-
27. การทดสอบหลังเรียน	12	85.71
28. การศึกษาหลักสูตร	14	100.00
29. การจัดป้ายนิเทศ	12	85.71
30. การให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	10	71.43
31. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครู	12	85.71
32. การสร้างและใช้แบบประเมินผลการเรียน	12	85.71
33. การประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน	11	78.57

ตารางที่ 45. จำนวนครูที่มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจในแต่ละคุณธรรม
จากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในโรงเรียน

ข้อคุณธรรม	จำนวนครู	ร้อยละ
1. ความรับผิดชอบ	10	66.67
2. ความอดทนอดกลั้น	12	80.00
3. ความขยันหมั่นเพียร	8	53.34
4. ความเมตตากรุณา	14	93.34
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	14	93.34
6. ความประหยัด	9	60.00
7. ความมีเหตุผล	10	66.67
8. ความสามัคคี	12	80.00
9. ความมีระเบียบวินัย	12	80.00
10. ความเชื่อมั่นในตนเอง	12	80.00
11. ความมีมนุษยสัมพันธ์	13	86.67
12. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	15	100.00

10. ผลการศึกษาพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ตารางที่ 46 ความถี่ของแต่ละรายพฤติกรรมตามแบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจำแนกตามรายชั้น

พฤติกรรม	รหัศ																														รวม	เฉลี่ย	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30			
1	12	4	8	4	2	-	2	3	3	6	3	5	3	6	4	3	3	5	11	8	9	8	-	2	6	10	3	3	-	8	144	4.80	1.17
2	9	9	21	5	8	16	6	2	5	3	4	4	4	2	9	8	-	14	3	-	10	-	-	16	1	3	5	9	1	4	181	6.03	1.47
3	23	22	11	3	13	12	36	20	33	4	20	9	30	17	17	43	12	10	22	5	17	24	18	38	22	6	19	19	23	25	573	19.10	4.65
4.1	56	71	36	11	43	25	34	45	72	24	68	45	123	44	6	68	22	24	49	17	25	55	58	67	3	28	38	39	50	65	1311	43.70	10.64
4.2	-	-	-	3	8	-	-	-	6	-	-	4	7	11	6	12	4	-	4	-	7	14	5	-	-	1	-	12	4	25	133	4.43	1.08
5	117	83	62	294	110	73	47	125	240	183	93	352	77	182	43	164	46	89	77	117	159	225	178	129	58	98	39	258	281	147	4146	138.20	33.65
6	33	34	46	2	11	16	30	82	22	16	51	22	46	27	78	13	19	73	19	33	47	12	17	26	35	31	53	29	5	15	943	31.43	7.65
7	23	9	15	3	1	38	11	15	1	24	16	2	10	16	2	4	-	11	20	4	28	3	9	20	10	8	5	3	10	19	340	11.33	2.76
8	137	42	170	16	41	24	31	214	200	26	121	134	138	67	38	70	39	212	107	144	236	60	214	89	125	26	127	55	42	79	3042	100.80	24.54
9	28	13	14	10	12	2	12	1	18	-	6	21	1	12	-	49	10	27	10	32	29	32	12	9	14	12	6	14	6	15	427	14.23	3.47
10	114	107	14	14	21	29	114	17	38	16	57	22	49	29	22	30	74	40	20	26	25	23	20	26	17	60	16	19	14	26	1099	36.63	8.92
รวม	552	394	397	365	270	235	323	524	638	302	439	620	488	413	225	464	229	505	342	386	592	456	531	422	291	283	311	460	436	428	12,321	410.68	99.99

ภาคผนวก ง.

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสำรวจเอกสารการเตรียมการฝึกอบรม

เขตการศึกษา.....
 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.....
 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....
 จุดอบรมที่.....สถานที่.....
 ผู้สำรวจ.....
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หลังรายการที่มีหรือที่ได้จัดทำ

1. เอกสารโครงการ	☐ มี	☐ ไม่มี
2. แผนปฏิบัติงาน	☐ มี	☐ ไม่มี
3. บันทึกการประชุมการเตรียมการ	☐ มี	☐ ไม่มี
4. คำสั่ง สปจ./สปอ./สปก.	☐ มี	☐ ไม่มี
5. หนังสือสั่งการไปยังกลุ่มโรงเรียน/โรงเรียน	☐ มี	☐ ไม่มี
6. หลักฐานหรือเอกสารอื่น ๆ ที่แสดงว่าได้ปฏิบัติงานตามแผน		
6.1		
6.3		
6.4		
7. งบประมาณ		
7.1 งบประมาณที่ได้รับจัดสรร.....บาท		
7.2 งบประมาณที่จ่ายจริง..... บาท ดังนี้		
รวมทั้งสิ้น.....บาท		

2. แบบสอบถามผู้ดำเนินการฝึกอบรม เกี่ยวกับการ เตรียมการฝึกอบรม

เขตการศึกษา.....

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.....

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สร้างขึ้น เพื่อต้องการทราบข้อมูล เกี่ยวกับการ เตรียมการ ฝึกอบรมว่ามีความพร้อมเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร โดยให้ผู้ดำเนินการ เป็นผู้ตอบ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน และ เติมข้อความลงในช่องว่างที่ เว้นไว้ ให้ตรงกับความเป็นจริงตามความรู้สึกของท่าน

1. ท่านทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมครั้งนี้ เพียงใด

มากที่สุด

น้อย

มาก

น้อยที่สุด

ปานกลาง

ท่านทราบและเข้าใจโดยวิธีใด.....

2. ท่านได้จัด เตรียม เอกสารสำหรับการฝึกอบรมพร้อม เพียงใด

มากที่สุด

น้อย

มาก

น้อยที่สุด

ปานกลาง

ปัญหาและอุปสรรคคือ.....

.....

วิธีแก้ไขคือ.....

.....

.....

.....

.....

10.

3. แบบสังเกตการดำเนินการฝึกอบรม

เขตการศึกษา.....

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.....

.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หลังรายการที่มีการปฏิบัติหรือจัดทำขึ้น โดยใช้หลักเกณฑ์ตามรายละเอียดประกอบการสังเกตการดำเนินการฝึกอบรม พร้อมทั้งบันทึกข้อสังเกตที่พบลงในช่องว่างที่เว้นไว้

1. การวางแผนการดำเนินการฝึกอบรม วางแผน ไม่วางแผน
ข้อสังเกต.....

2. การเตรียมเอกสารและสื่อ เตรียม ไม่เตรียม
ข้อสังเกต.....

3. การตรงต่อเวลา ตรงเวลา ไม่ตรงเวลา
ข้อสังเกต.....

.....

.....

.....

.....

.....

10.

ข้อสังเกตอื่น ๆ

.....

.....

ตัวอย่างรายละเอียดประกอบกาตั้งเกดการดำเนินการฝึกอบรม

	มี	ไม่มี	เกณฑ์การประเมิน
1. การวางแผนการจัดดำเนินการฝึกอบรม			ต้องผ่านข้อ 1.1, 1.3 และข้ออื่น ๆ อีก 2 ข้อ จึงถือว่ามี การวางแผน
1.1 การประชุม เตรียมการ.....			
1.2 การกำหนด เนื้อหา.....			
1.3 การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ...			
1.4 การจัดทำรายละเอียดประกอบ การฝึกอบรม.....			
1.5 ตารางการฝึกอบรม.....			
1.6 การจัดครู เข้ารับการฝึกอบรม...			
2. การเตรียม เอกสารและสื่อในการฝึกอบรม			ต้องผ่านข้อย่อยอย่างน้อย 5 ข้อ จึงถือว่ามี การเตรียม เอกสารและ สื่อ
2.1 เอกสารชุดฝึกอบรม 20 เล่ม...			
2.2 เอกสารกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม			
2.3 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ.....			
.....			
.....			
.....			
2.10			
.....			
.....			
8.			

4. แบบสังเกตพฤติกรรมผู้ดำเนินการฝึกอบรมขณะดำเนินการฝึกอบรม

เขตการศึกษา.....

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.....

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....

จุดอบรมที่.....สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ดำเนินการฝึกอบรม.....

ผู้สังเกต.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายรายการตามระดับความคิดเห็น
ของท่าน พร้อมทั้งบันทึกเพิ่มเติม

กิจกรรม

รายการ	ระดับพฤติกรรม				
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง
1. การเตรียมตัวของผู้ดำเนินการฝึกอบรม.					
2. การได้รับความสนใจเข้าสู่กิจกรรม					
3. การสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรม					
4. การอธิบายและชี้แจง					
.....					
.....					
.....					
12.					

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

.....

5. แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมขณะรับการฝึกอบรม

เขตการศึกษา.....

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.....

.....

คำชี้แจง

1. แบบสังเกตฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อต้องการทราบพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อกระบวนการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมที่กำหนด
2. โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย / ในช่องท้ายพฤติกรรมตามระดับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ดังนี้
 - 5 หมายถึง ดีมาก
 - 4 หมายถึง ดี
 - 3 หมายถึง พอใช้
 - 2 หมายถึง ควรปรับปรุง
 - 1 หมายถึง ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง
3. กิจกรรมบางกิจกรรมมีการจัดมากกว่าหนึ่งครั้งให้สังเกตทุกครั้ง

กิจกรรมการลงทะเบียน

เป็นไปตามกำหนด.....คน

ไม่เป็นไปตามกำหนด.....คน เพราะ.....

.....

กิจกรรมพิธีเปิดและการปฐมนิเทศ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน.....คน

ผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน.....คน

สาเหตุที่ไม่เข้าร่วม เพราะ.....

.....

กิจกรรม
 ครั้งที่.....การฝึกอบรมช่วงที่.....วันที่ หนึ่ง สอง สาม
 ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน.....คน ผู้เข้าร่วมกิจกรรม.....คน
 ไม่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน.....คน สาเหตุ.....

 ทัศนคติที่แสดงออกโดยส่วนรวม

พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม					บันทึก
	1	2	3	4	5	
1. การแสดงความพอใจสนใจ						
2. การแสดงความกระตือรือร้น						
•						
•						
•						
7.						

จุด เด่นของกิจกรรม.....

 จุดด้อยของกิจกรรม.....

 บันทึก เพิ่ม เติม.....

(แบบสังเกตนี้ ใช้กับกิจกรรมศึกษาชุดฝึกอบรม แรกพบ บันทึกการ ยามเช้า
 สร้าง เสริมคุณธรรม มาตามนัด และกิจกรรมอ้อลา)

เฉพาะกิจกรรมการประเมินผล สรุปและรายงานผลการศึกษาศึกษาชุดฝึกอบรม กิจกรรม
 ชมภาพทัศน์และภาพเลื่อน จะสังเกตพฤติกรรมในข้อที่ 1, 2, 6 และ 7 เท่านั้น

กิจกรรม การรายงานผลการฝึกปฏิบัติจากชุดฝึกอบรม

เล่มที่.....เรื่อง.....

กลุ่มที่.....โรงเรียน.....

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน.....คน ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน.....คน

ผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน.....คน สาเหตุ.....

พฤติกรรมที่แสดงออก โดยส่วนรวม

พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม					บันทึก
	1	2	3	4	5	
1. การเตรียมตัวของผู้รายงาน						
2. ความตั้งใจของผู้ฟัง						
3. เนื้อหาที่รายงานตรงประเด็นที่ ต้องการให้ฝึกปฏิบัติ						
4. เป็นไปตามกำหนด เวลา						
5. มีความราบรื่นในการร่วมกิจกรรม						

จุดเด่นของกิจกรรม.....

.....

จุดด้อยของกิจกรรม.....

.....

บันทึกเพิ่มเติม.....

.....

6. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ดำเนินการฝึกอบรม เกี่ยวกับการดำเนินการฝึกอบรม

เขตการศึกษา.....
 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของท่าน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความและเติมค่าลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุจริง.....ปี อายุราชการ.....ปี
3. ศาสนา.....
4. สถานภาพสมรส โสด สมรส อื่น ๆ (ระบุ).....
5. วุฒิทางการศึกษา ต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
6. ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านต่อการฝึกอบรม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องท้ายข้อความด้านขวามือให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมเหมาะสม					
2. บรรยายภาศของการฝึกอบรมเหมาะสม					
•					
•					
26.					

7. แบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการดำเนินการฝึกอบรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของท่าน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความและเติมค่าลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุจริง.....ปี อายุราชการ.....ปี
3. ศาสนา.....
4. สถานภาพสมรส โสด สมรส อื่น ๆ (ระบุ).....
5. วุฒิต่างการศึกษา ต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
6. ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน
 อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการฝึกอบรม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความด้านขวามือให้ตรงกับระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจของท่าน

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ผู้ดำเนินการฝึกอบรมสามารถสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมได้ดี					
2. ผู้ดำเนินการฝึกอบรมมีความเป็นกันเองกับท่าน					
•					
•					
30.					

8. แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

- คำชี้แจง
1. แบบทดสอบฉบับนี้ใช้ประกอบการศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองตาม
โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา
 2. แบบทดสอบฉบับนี้สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมได้
ทราบพัฒนาการของตนเองในด้านความรู้ความเข้าใจ เปรียบเทียบกัน
ระหว่างก่อนและหลังศึกษาชุดฝึกอบรม
 3. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 60 ข้อ คะแนนเต็ม 60 คะแนน
 4. เวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง
 5. การทำแบบทดสอบใทกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบเท่านั้น
-

1. สังคมคาดหวังให้ครูแก้ปัญหาในข้อใด?
 - ก. ปัญหาทางวัฒนธรรม
 - ข. ปัญหาทางเศรษฐกิจ
 - ค. ปัญหาทางการปกครอง
 - ง. ปัญหาทางสังคม
2. ข้อใด เป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของครู?
 - ก. มนุษย์สัมพันธ์ดี
 - ข. บุคลิกภาพดี
 - ค. มีคุณธรรม
 - ง. มีความรู้ดี
3. การที่ครูมีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจทำงาน และมีความภาคภูมิใจในตนเอง
เป็นผลมาจากข้อใด?
 - ก. ความศรัทธาในอาชีพของคน
 - ข. การรักษาวินัยและจรรยาบรรณของครู
 - ค. ความก้าวหน้าของนักเรียน
 - ง. ความ เมตตากรุณาต่อนักเรียน

4. อะไร เป็นสาเหตุสำคัญในการ เปลี่ยนมาใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 ?

- ก. เศรษฐกิจ ความมั่นคง แนวคิดทางการเมือง
- ข. เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี
- ค. เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา
- ง. ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม

5. ข้อใด เป็นเจตนารมณ์ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ?

- ก. แต่ละกลุ่มประสบการณ์เน้นคุณสมบัติและความสามารถในการดำรง
ชีวิตสงบสุขมากกว่าความสามารถเฉพาะอย่าง
- ข. สภาพของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนแตกต่างกัน ครูจึงต้องปรับแผน
การสอน คู่มือครูให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
- ค. แต่ละกลุ่มประสบการณ์จะเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะ เฉพาะ
ในกลุ่มประสบการณ์นั้น
- ง. หลักสูตรมุ่งเน้นพัฒนาความรู้ ความคิดของนักเรียน เพื่อ เป็นพื้นฐาน
ในการ เรียนต่อชั้นมัธยม

.....

.....

.....

60.

๑. แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูภายหลังการฝึกอบรม

โรงเรียน.....กลุ่มโรงเรียน.....
 สปอ./สปก.....สปจ.....
 สังเกตครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 ชั้น.....กลุ่มประสบการณ์.....เรื่อง.....
 ช่วงเวลา.....น. ครูผู้สอน.....
 ผู้สังเกต.....

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนการสอน	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	หมายเหตุ
1.	สนทนายามเช้าหรือกิจกรรมเตรียม นักเรียนก่อนเข้าเรียน.....	
2.	เล่าข่าวและเหตุการณ์.....	
3.	เตรียมความพร้อมนักเรียน.....	
4.	จัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน.....	
5.	เล่าเรื่อง เล่านิทาน เล่าเหตุการณ์.....	
•	
•	
•	
27.	

บันทึกเพิ่มเติม.....

10. แบบสอบถามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของครูภายหลังการฝึกอบรม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มุ่งศึกษาภาพรวมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของท่านในโรงเรียน หลังจากที่ท่านได้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนรู้การสอนของครูประถมศึกษาไปแล้ว ขอท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้ตามสภาพการณ์ที่ท่านได้ปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละรายการว่าท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในแบบสอบถามหรือไม่เพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการที่ท่านได้ปฏิบัติเรื่องนั้น ข้อละ 1 เครื่องหมาย
2. ความถี่ของพฤติกรรมแบ่งเป็น 4 ช่อง คือ บ่อยครั้ง หมายถึง ท่านจัดกิจกรรมนั้น ๆ ทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้ง นาน ๆ ครั้ง หมายถึง ท่านจัดกิจกรรมนั้น ๆ โดยทำบ้างไม่ทำบ้าง น้อยที่สุด หรือ ไม่เคยเลย หมายถึง ท่านจัดกิจกรรมนั้น ๆ น้อย หรือไม่เคยจัดกิจกรรมแบบนี้เลย และ ไม่มีความรู้ในเรื่องนี้ หมายถึง ท่านไม่ทราบว่ากิจกรรมนั้น ๆ เป็นอย่างไร

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ ชาย หญิง นับถือศาสนา.....

อายุ.....ปี อายุราชการ.....ปี

สถานภาพสมรส โสด สมรส หม้าย หย่าร้าง

วุฒิทางการศึกษา ต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

กลุ่มประสบการณ์ที่สอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ทักษะภาษาไทย
- ทักษะคณิตศาสตร์
- กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
- กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
- กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ

 ภาษาอังกฤษ

 งานอาชีพ

 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ที่	กิจกรรมการเรียนการสอน	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	น้อยที่สุด/ ไม่เคยเลย	ไม่มีความรู้ ในเรื่องนี้
1.	สนทนายามเข้าหรือกิจกรรม เตรียมนักเรียนก่อนเข้าเรียน.....				
2.	เตรียมความพร้อมนักเรียน.....				
3.	จัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน.....				
4.	เล่าเรื่อง เล่านิทาน เล่าเหตุการณ์.....				
5.	เล่าข่าวและเหตุการณ์.....				
.				
.				
.				
33.				

11. แบบสัมภาษณ์นักเรียน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูภายหลังการฝึกอบรม

กลุ่มโรงเรียน.....โรงเรียน.....

ชื่อนักเรียน.....ชั้น.....

ชื่อครูผู้สอน.....สอนวิชา.....

ผู้สัมภาษณ์.....วันที่.....

1. กิจกรรมก่อนเข้าเรียนและสนทนายามเช้า

คำถามที่ 1 "หลังจากเคารพธงชาติ ครู (ชื่อ).....เคยบอกให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับระเบียบของโรงเรียนใหม่ว่า นักเรียนควรทำอย่างไร

คำถามที่ 2 "ตอนเช้าครู (ชื่อ).....เคยชวน ชื่อนักเรียนใหม่"

คำถามที่ 3 "ครู (ชื่อ).....เคยตรวจเล็บ ผม ฟัน าลา ของนักเรียนใหม่"

คำตอบของนักเรียน.....

สรุป ปฏิบัติ ไม่ปฏิบัติ

หมายเหตุ.....

2. เตรียมความพร้อมและจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

คำถามที่ 1 "ก่อนเริ่มสอนจริงครู (ชื่อ).....เคยให้นักเรียนทายปัญหา เล่นเกม ฟังนิทาน หรือ ร้องเพลงไหม"

คำถามที่ 2 "เมื่อครู (ชื่อ).....จะสอนเรื่องใด คุณครูทำอะไรบ้างเช่น ครู (ชื่อ).....จะสอนเรื่อง.....พอครูเข้าห้องครูจะทำอะไรก่อน แล้วทำอะไรอีก....."

คำตอบของนักเรียน.....

สรุป ปฏิบัติ ไม่ปฏิบัติ

หมายเหตุ.....

.....

.....

27.

12. แบบวัดคุณธรรมของครู (คป. 1)

- คำชี้แจง 1. แบบสอบถาม คป. 1 นี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ครูต้องคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีจำนวนสถานการณ์ 24 สถานการณ์
2. ให้ท่านอ่านสถานการณ์แล้วพิจารณา เลือกคำตอบในข้อ ก - จ ตามที่ท่านคิดว่าเป็นวิธีการของท่านที่จะใช้แก้ปัญหานั้น ๆ เพียงคำตอบเดียว
3. ถ้าตัวเลือกข้อ ก - จ ไม่ใช่ตัวเลือกที่เป็นวิธีการแก้ปัญหาของท่าน ท่านมีวิธีการของท่านเอง ให้ท่านเขียนวิธีแก้ปัญหาลงในตัวเลือกข้อ ฉ.
4. การตอบแบบ คป. 1 นี้จะไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด เพราะ เป็นวิธีการแก้ปัญหาของแต่ละบุคคลซึ่งอาจมีความคิดแตกต่างกัน นอกจากนี้การตอบแบบ คป. 1 นี้จะไม่เกิดผลเสียหายต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย
5. ให้ท่านตอบแบบสอบถามนี้ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้

1. วันพรุ่งนี้ศึกษานิเทศก์จะมาตรวจเยี่ยมโรงเรียนและดูการสอน ครูใหญ่สั่งให้ครูทุกคนเตรียมการสอนและทำสื่อประกอบการสอน แต่ท่านมีธุระต้องไปเยี่ยมญาติต่างจังหวัด ท่านจะทำอย่างไร?
- ก. ขอลากิจเพื่อไปเยี่ยมญาติตามที่ตั้งใจไว้
- ข. เตรียมการสอนแล้วมอบหมายให้เพื่อนครูสอนแทน
- ค. ขอลากิจโดยมอบหมายงานให้นักเรียนทำขณะครูไม่อยู่
- ง. นำเนื้อหาให้เพื่อนครูที่สนิทเตรียมการสอนและสอนแทน
- จ. เตรียมการสอนให้เพื่อนครูสอนแทนแล้วกลับมาติดตามทบทวน
- ฉ. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ในห้องพักครูโรงเรียนมีญาติ มาองดูแล้วไม่ค่อยเป็นระเบียบเรียบร้อยเท่าใดนัก และ โต๊ะทำงานของครูชุมศักดิ์ก็อยู่ในห้องพักครูนี้ด้วย ถ้าท่าน เป็นครู ชุมศักดิ์ท่านจะทำอย่างไร

- ก. เก็บกวาดให้เรียบร้อยเท่าที่จะทำได้
- ข. ให้ภารโรงมาจัดเก็บกวาดให้เรียบร้อย
- ค. ไม่ต้องทำอะไร เพราะทุกคนคงชินกับสภาพเช่นนี้
- ง. การอยู่ร่วมกับคนหมู่มากแม้จะทำ เดียวก็สกปรกอีก
- จ. ชวนเพื่อนครูทั้งหลาย เพื่อช่วยกันเก็บกวาดให้เรียบร้อย
- ฉ. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านเป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียนต้องไปประชุมและติดต่อราชการต่าง ๆ เป็น ประจำ เมื่อใกล้กำหนดสอบปลายปี ท่านจึงสอนไม่ทันตามหลักสูตรและนักเรียน ในชั้นของท่านหลายคน เรียนอ่อน ท่านจะแก้ปัญหานี้อย่างไร?

- ก. สอนไปตามปกติ เพราะงานอื่นก็มากอยู่แล้ว
- ข. วาน เพื่อนครูที่มีชั่วโมงว่างช่วยสอน เนื้อหาของท่าน
- ค. เสนอปัญหาให้ผู้บริหารทราบ เพื่อวางแผนแก้ปัญหาร่วมกัน
- ง. เลือกสอนเฉพาะ เนื้อหาที่สำคัญ เพื่อให้จบทันกำหนดสอน
- จ. สอนพิเศษในวันเสาร์และสอนซ่อม เสริมนักเรียนที่ เรียนอ่อน
- ฉ. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

-
-
-
- 24.

13. แบบสัมภาษณ์นักเรียน เกี่ยวกับคุณธรรมของครู (คป. 2)

คำถาม

1. นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน เมื่อเรียนกับคุณครู (ชื่อ).....หรือไม่
คำตอบของนักเรียน.....
 2. เมื่อนักเรียนพบกับคุณครู (ชื่อ).....นอกห้องเรียนหรือที่อื่น ๆ คุณครู (ชื่อ)
.....เคยพูดทักทายหรือยิ้มกับนักเรียนหรือไม่
คำตอบของนักเรียน.....
 3. คุณครู (ชื่อ).....จำชื่อนักเรียนและเพื่อนของนักเรียนในชั้นได้ทุกคนหรือไม่
คำตอบของนักเรียน.....
 4. คุณครู (ชื่อ).....ใช้สื่อ เช่น.....ประกอบการสอนเสมอ ๆ และ
ใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธีหรือไม่
คำตอบของนักเรียน.....
 5. คุณครู (ชื่อ).....เคยนำเศษวัสดุหรือให้นักเรียนนำเศษวัสดุในท้องถิ่น
เช่น.....มาเพื่อทำอุปกรณ์การสอนบ้างหรือไม่
คำตอบของนักเรียน.....
 -
 -
 -
36.

14. แบบวัดคุณธรรมของครู (คป. 3)

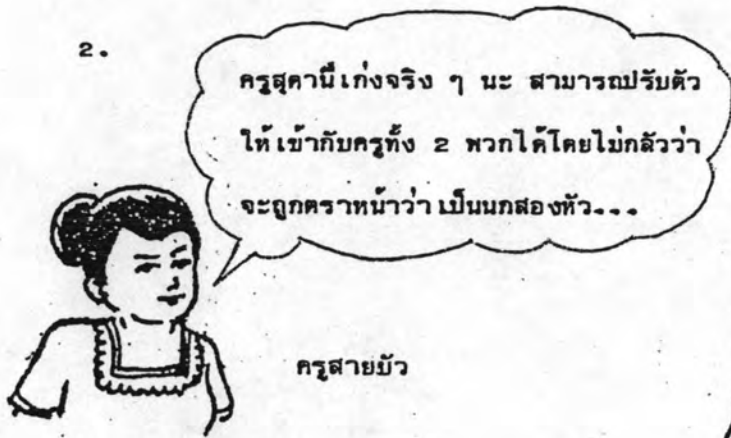
- คำชี้แจง
1. แบบสอบถาม คป. 3 นี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนทั่ว ๆ ไป มีจำนวน 36 สถานการณ์
 2. ให้ท่านอ่านสถานการณ์ให้เข้าใจแล้วตอบคำถามในสถานการณ์แต่ละข้อ ตามความคิดเห็นและความรู้สึกที่แท้จริงของท่านที่มีต่อสถานการณ์นั้น ๆ โดยพิจารณาเลือกคำตอบจากข้อ ก - จ เพียงคำตอบเดียว
 3. ถ้าตัวเลือกข้อ ก - จ ไม่ใช่ ตัวเลือกที่ท่านต้องการตอบ ให้ท่านเขียนคำตอบของท่านลงในตัวเลือกข้อ ฉ.
 4. การตอบแบบ คป. 3 นี้ จะไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด เพราะเป็นการถามความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งย่อมมีความแตกต่างกัน นอกจากนั้นการตอบแบบ คป. 3 นี้ จะไม่เกิดผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย
 5. ให้ท่านตอบแบบสอบถามนี้ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้

1. ที่โรงเรียนวัดโพธิ์ทองมีครู 20 คน แบ่งเป็น 2 พวก พวกหนึ่งเป็นครูเก่าประเภทอนุรักษ์นิยมและมีอิทธิพลในโรงเรียน อีกพวกหนึ่งเป็นครูหนุ่มสาวไฟแรงหัวก้าวหน้า ในการทำงานร่วมกันจึงมักมีปัญหาเสมอ ๆ

ถ้าท่านเป็นครูใหม่ของโรงเรียนนี้ ท่านจะอย่างไร ?

- ก. ปรับตัวให้เข้ากับทั้งสองฝ่าย
- ข. พยายามทำให้ทั้งสองฝ่ายเข้ากันได้
- ค. ทำหน้าที่ของตนตามที่ได้รับมอบหมาย
- ง. อยู่ของเราไปเรื่อย ๆ เพราะเป็นเรื่องธรรมดา
- จ. พยายามให้ทั้งสองฝ่ายเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน
- ฉ. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.

ครูสายบัว

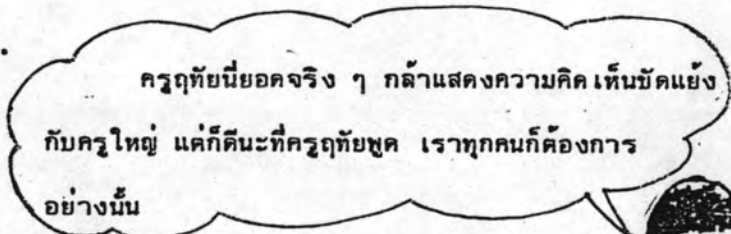

ครูสายใจ

ท่านคิดว่า ครูสายใจน่าจะพูดว่าอย่างไร ?

- ก. มีคน เขาว่าค้ายหรือ
- ข. อยู่ในสังคมก็ต้องทำอย่างนี้แหละ
- ค. ดันก็อยากจะทำให้ได้อย่างสุคามี่บ้าง
- ง. น่ายกย่องในความสามารถของสุคาจริง ๆ
- จ. ถ้าทุกคนสามารถทำได้อย่างสุคา คงดีมาก
- ฉ. อื่น ๆ (ไปรกระบุ).....

3.

ท่านมีความเห็นตรงกับครูวรรณีในข้อใด

- ก. เป็นลักษณะที่ดีของเขา
- ข. เขามีสิทธิ์ที่จะทำก็คิดแล้วนี่
- ค. ถ้าฉันกล้าพูดอย่าง เขามั้งคงจะดีนะ
- ง. น่ายกย่องครูฤทัยและควรจะเอาเป็นตัวอย่าง
- จ. ถ้าครูฤทัยไม่พูด เรื่องนี้ฉันตั้งใจจะพูดเสียเอง
- ฉ. อื่น ๆ (ไปรกระบุ).....

-
-

16. แบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

รายพฤติกรรมและรหัสประจำพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

หัวข้อพฤติกรรม	รหัส	ตัวอย่างพฤติกรรม	สถานการณ์
1. การยอมรับความรู้สึกของนักเรียน	1	ครูยอมรับหรือขยายความเกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียน ทั้งในทางยอมรับหรือปฏิเสธ โดยไม่แสดงออกถึงการชมเชยหรือตำหนิ เช่น "ได้" "ไม่ได้" "ไม่เป็นไร" เป็นต้น	เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับความรู้สึกของตนเอง เช่น ทิว ไม่สบาย ขออนุญาตทำหนังสือหล่น ทำน้ำหก เป็นต้น
2. การชมเชยหรือให้กำลังใจนักเรียน	2	ครูชมเชยหรือให้กำลังใจนักเรียนทางวาจา เช่น "ถูกต้อง" "ดีมาก" "เก่งมาก" "ใช้ได้" เป็นต้น	เมื่อนักเรียนพูดหรือปฏิบัติได้ดีเป็นที่พอใจของครู หรือตอบคำถามได้ถูกต้อง
3. การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน	3	ครูรับเอาความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของนักเรียนมาขยายหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยมีความหมายคงเดิม การพูดซ้ำหรือกล่าวถึงความคิดเห็นที่นักเรียนพูดแล้ว รวมทั้งการนำความคิดเห็นของนักเรียนมาใช้ในการเรียนการสอนด้วย	เมื่อนักเรียนตอบคำถามในลักษณะของการแสดงความคิดเห็นหรือแสดงความคิดเห็นริเริ่ม
4. การถามคำถามของครู	4.1	ครูถามคำถามที่จำกัดคำตอบของนักเรียน การถามความจำเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาหรือข้อความจริง รวมทั้งการถามความต้องการของนักเรียน เช่น "เงินหนึ่งบาทมีกี่สตางค์" "สีชื่อที่สีห้ามทำอะไร" "นักเรียนทิวแล้วใช่ไหม" เป็นต้น	ครูถามคำถามเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยตั้งใจจะให้ให้นักเรียนตอบ

หัวข้อพฤติกรรม	รหัส	ตัวอย่างพฤติกรรม	สถานการณ์
	4.2	ครูถามคำถามที่ไม่จำกัดคำตอบของนักเรียน การถามให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ เริ่มหรือแสดงความคิดเห็น เช่น "ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนกำลังขโมยเงินคนดาบอด นักเรียนจะทำอย่างไร" เป็นต้น	
5. การบรรยายของครู	5	การให้ข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของครู การอธิบายของครู เช่น "นกเป็นสัตว์ปีก เลือดอุ่น ออกลูกเป็นไข่..." รวมทั้งการถามของครูประกอบการบรรยายโดยไม่หวังคำตอบจากนักเรียน	เมื่อครูกำลังดำเนินการสอนทั้งการบรรยายโดยตรงและการร่วมทำกิจกรรมกับนักเรียน
6. การออกคำสั่งของครู	6	ครูใช้คำสั่งทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งการแนะนำและการบังคับ การสั่งให้ปฏิบัติตาม เช่น "ยืนขึ้น" "นั่งลง" "เงียบได้แล้วนะ" รวมทั้งการแนะนำทางแก่นักเรียน เช่น "นักเรียนที่ทำหน้าที่เวร จะต้องมาโรงเรียนแต่เช้า" เป็นต้น	เมื่อครูต้องการให้นักเรียนเชื่อฟังและปฏิบัติตาม รวมทั้งต้องการให้นักเรียนปฏิบัติตามได้ถูกต้อง
7. การว่ากล่าวติเตียนหรือวิจารณ์นักเรียน	7	การพูดที่ครูตั้งใจให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การดูคำที่ว่ากล่าว รวมทั้งการพูดอ้างถึงอำนาจหน้าที่ของครูว่าครูเป็นใหญ่ เป็นผู้ชี้ถูก-ผิด. ตี-ชั้ว. เช่น "แย่มาก" "ใช้ไม่ได้" "เธอไม่น่าจะทำตัวเช่นนี้เลย" เป็นต้น	เมื่อนักเรียนทำในสิ่งที่ครูไม่พอใจ หรือไม่ทำตามคำสั่ง

หัวข้อพฤติกรรม	รหัส	ตัวอย่างพฤติกรรม	สถานการณ์
8. การตอบคำถาม ของนักเรียน	8	นักเรียนตอบคำถามของครู พุดหรืออ่านตามที่ครูสั่ง เช่น "ใช่ครับ" "เสร็จแล้วค่ะ" เป็นต้น	เมื่อนักเรียนตอบคำถามที่ครูถามนำขึ้น รวมทั้งการพุดหรืออ่านตามคำสั่งของครู
9. การเสนอความคิดเห็นหรือการวิเคราะห์ริเริ่ม	9	นักเรียนพุดแสดงความคิดเห็นหรือริเริ่มเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเรียนการพุดขึ้นเองโดยที่ครูไม่ได้ถาม เช่น "ผมคิดว่า..." "ดิฉันอยากให้..." เป็นต้น	เมื่อนักเรียนต้องการจะพุดเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็น
10. ความเจียมหรือ ลัษน		การหยุดชะงักหรือความเจียมชั่วขณะรวมทั้งความลัษนของการสื่อความหมายที่ผู้สังเกตไม่สามารถเข้าใจได้	เมื่อมีการเปลี่ยนกิจกรรมนักเรียนพุดกันคนละเรื่อง มีคนเข้ามาขัดจังหวะการสอนครูทำงานส่วนตัว หรือออกไปข้างนอกโดยไม่ได้กำหนดกิจกรรมให้นักเรียนทำ

ตารางบันทึกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

สังกัด สปจ. สปอ.
 โรงเรียน ชั้น กลุ่มประสบการณ์/วิชา
 ครูผู้สอน เพศ อายุ ปี อายุราชการ ปี
 วุฒิปริญญาตรี
 วันที่สังเกต เดือน พ.ศ. เวลา น. ถึง น.

รหัส	ความถี่	รวม	หมายเหตุ
1
2
3
4 (4.1)
(4.2)
5
6
7
8
9
10

ข้อสังเกตอื่น ๆ

..... ผู้สังเกต

ประวัติผู้เขียน

นายสมปอง ชดกึ่ง เกิดเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2502 ที่อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ วิชาเอกประถมศึกษา จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เมื่อปีการศึกษา 2525 (รุ่นที่ 1) และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2528

เริ่มรับราชการครั้งแรก เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2521 ตำแหน่ง ครู 1 ระดับ 1 โรงเรียนบ้านเก่าปอแดง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ ระดับ 4 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

การวิจัยครั้งนี้ ได้รับทุนอุดหนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นจำนวนเงิน 2,500 บาท

